ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
លេខ: ៣៥៥ សហវ.ពក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៨

ប្រកាស
ស្តីពី
ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញនាំចូល

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/ រកត/ ០៧០៤/ ១២៤ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពី ការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/ នស/ ៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស / រកម / ០១៩៦ / ១៨ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០៧/០១៧ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីគយ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ០៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០០ ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- យោងតាមសំណូមពរការងារចាំបាច់របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ផ្លូវលេខ ៩២ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
St,92, Sangkat Wat Phnom , Khan Daun Penh, Phnom Penh, CAMBODIA.
ទូរស័ព្ទ : ៨៥៥-២៣-៧២៤ ៦៦៤ ទូរសារ : ៨៥៥-២៣-៤២៧ ៧៩៨
Phone : 855-23-724 664 Fax : 855-23-427 798

<u>សម្រេច</u>

ជំពូកទី ១

និយមន័យ

ប្រការ ១.-

សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ ៖

- កម្រៃជើងសារ គឺជាថ្លៃ ឬជាទឹកប្រាក់ដែលយកដោយជើងសារគយ ឬអន្តរការីដែលជាអ្នកជម្រុញឲ្យមានកិច្ចចម្លងការ និងជារឿយៗមិនចេញមុខច្បាស់លាស់ថាជាតំណាងរបស់ភាគីណាមួយឡើយ ។ កម្រៃជើងសារត្រូវបូកបញ្ចូល តែក្នុងករណីដែលវាជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការលក់ទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃប៉ុណ្ណោះ ។

-កម្រៃសេវាពីការទិញគឺជាកម្រៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដដោយអ្នកទិញទៅភ្នាក់ងាររបស់ខ្លួន សម្រាប់សេវាតំណាងអ្នកទិញនៅក្រៅប្រទេសដែលទាក់ទងទៅនឹងការទិញទំនិញឲ្យខ្លួន ។

- តម្លៃគណនាគឺជាតម្លៃគិតពន្ធគយដែលកំណត់ស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ៧ នៃប្រកាសនេះ ។

-តម្លៃអនុមានគឺជាតម្លៃគិតពន្ធគយដែលកំណត់ស្របតាមប្បញ្ញត្តិជំពូកទី ៦ នៃប្រកាសនេះ ។

- កម្រៃ គឺជាថ្លៃ បន្ទុក ការទូទាត់ ឬទឹកប្រាក់ដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដចំពោះបំណុល ។

- ចំណាយទូទៅ គឺជាថ្លៃ បន្ទុក និងចំណាយដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលនៃផលិតកម្ម និងការលក់ទំនិញសម្រាប់នាំចេញមកកម្ពុជា ។

- ទំនិញនៃក្រុម ឬប្រភេទដូចគ្នា គឺជាទំនិញនាំចូលដែល ៖

ក- ស្ថិតនៅក្នុងក្រុម ឬជួរជាមួយគ្នានឹងទំនិញនាំចូល ដែលបានផលិតដោយឧស្សាហកម្មជាក់លាក់ណាមួយ ឬក៏ផ្នែកឧស្សាហកម្មមួយ ដោយគិតបញ្ចូលទំនិញដូច ឬ ទំនិញប្រហាក់ប្រហែល ដែលទាក់ទងទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ។

ខ- បាននាំចេញពីប្រទេសណាមួយ សម្រាប់គោលបំណងនៃបញ្ញត្តិជំពូក

ទី ៦ នៃប្រកាសនេះ និងបានផលិត ហើយបាននាំចេញពីប្រទេសដែលទំនិញ ត្រូវបានកំណត់តម្លៃ ត្រូវបានផលិត និងបាននាំចេញ សម្រាប់គោលបំណងនៃបញ្ញត្តិជំពូកទី ៧ នៃប្រកាសនេះ ។

- ទំនិញដូច គឺជាទំនិញនាំចូលដែល ៖

ក- ដូចគ្នាលើគ្រប់ទិដ្ឋភាព រួមមាន លក្ខណៈរូប គុណភាព និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះដូចទំនិញដែលត្រូវបានកំណត់តម្លៃ លើកលែងតែភាពខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចផ្នែករូបរាងដែលមិនប៉ះពាល់ដល់តម្លៃទំនិញ។

ខ- ត្រូវបានផលិតនៅក្នុងប្រទេសដែលទំនិញត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

គ- ត្រូវបានផលិតដោយ ឬក្នុងនាមនៃបុគ្គលដែលបានផលិតទំនិញ ដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ប៉ុន្តែមិនរាប់បញ្ចូលទំនិញនាំចូលដែលស្នាដៃវិស្វកម្ម ស្នាដៃអភិវឌ្ឍន៍ ស្នាដៃសិល្បៈ ស្នាដៃ គំនូស ប្លង់ និងគំនូសវាស ដែលធ្វើឡើងនៅកម្ពុជា ហើយត្រូវបានផ្តល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលដោយអ្នកទិញទំនិញនាំចូលទាំងនោះ ដោយមិនគិតថ្លៃ ឬដោយបន្ថយថ្លៃ សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងផលិតកម្ម និងការលក់សម្រាប់នាំចេញនៃទំនិញនាំចូលទាំងនោះ ។

- ថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ នៃទំនិញណាមួយ គឺជាទឹកប្រាក់សរុបដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដដោយអ្នកទិញទៅឲ្យ ឬក៏សម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកលក់ទំនិញនោះ ។

- ការផលិត រួមមាន ការដាំដុះ ការចិញ្ចឹម ការផលិត និងការយកចេញពីធរណី ។

- កម្រៃសេវាពីការលក់ គឺជាកម្រៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដដោយអ្នកលក់ទៅឲ្យភ្នាក់ងាររបស់ខ្លួន សម្រាប់សេវាតំណាងអ្នកលក់នៅក្រៅប្រទេសដែលទាក់ទងនឹងការលក់ទំនិញឲ្យខ្លួន ។

- ទំនិញប្រហាក់ប្រហែល គឺជាទំនិញនាំចូលដែល ៖

ក- ស្ទើរតែដូចគ្នានឹងទំនិញដែលត្រូវបានកំណត់តម្លៃ លើសមាសធាតុផ្សំបំណែក និងលក្ខណៈរូប ហើយអាចជំនួសបានតាមមុខងារ និងក្នុងពាណិជ្ជកម្មជាមួយទំនិញដែលត្រូវបានកំណត់តម្លៃទាំងខាងគុណភាព និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ។

ខ- ត្រូវបានផលិតនៅក្នុងប្រទេសនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

គ- ត្រូវបានផលិតដោយ ឬក្នុងនាមនៃបុគ្គលដែលផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ប៉ុន្តែមិនរាប់បញ្ចូលទំនិញនាំចូលដែលស្នាដៃវិស្វកម្ម ស្នាដៃអភិវឌ្ឍន៍ ស្នាដៃសិល្បៈ ស្នាដៃគំនូស ប្លង់ ឬក៏គំនូសវាស ដែលធ្វើឡើងនៅប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវបានផ្តល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ដោយអ្នកទិញទំនិញនាំចូលទាំងនោះ ដោយមិនគិតថ្លៃ ឬដោយបន្ថយថ្លៃ សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងផលិតកម្ម និងការលក់សម្រាប់នាំចេញទំនិញនាំចូលទាំងនោះ ។

- ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ អំពីការកំណត់នូវទឹកប្រាក់ណាមួយ ភាពខុសគ្នា ឬការកែតម្រូវ មានន័យថា ជាព័ត៌មានអាចកំណត់បរិមាណបានដែលចែងយ៉ាងច្បាស់លាស់ពីភាពត្រឹមត្រូវនៃទឹកប្រាក់ភាពខុសគ្នា ឬការកែតម្រូវ ។

- តម្លៃចម្លងការ គឺជាតម្លៃគិតពន្ធគយដែលកំណត់ស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ២ និងបញ្ញត្តិជំពូកទី ៣ នៃប្រកាសនេះ ។

ប្រការ ២.-

សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ បុគ្គលដែលចាត់ថាពាក់ព័ន្ធគ្នាគឺមានតែ ៖

ក- បុគ្គលទាំងឡាយដែលជាបុគ្គលិក ឬជានាយក នៃកន្លែងធុរកិច្ចទាំងសងខាង

ខ- បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយស្របច្បាប់ថាជាដៃគូគ្នាក្នុងធុរកិច្ច

គ- បុគ្គលទាំងឡាយជានិយោជក និងនិយោជិក

ឃ- បុគ្គលណាម្នាក់ ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ជាម្ចាស់កាន់កាប់ប្រាំភាគរយ ឬលើសនៃភាគហ៊ុន ឬភាគដែលមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតទាំងសងខាង

ង- ក្នុងចំណោមនោះមានម្នាក់គ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលលើបុគ្គលម្ខាងទៀត

ច- បុគ្គលទាំងសងខាងត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលពីតតិយជន

ឆ- បុគ្គលទាំងសងខាងរួមគ្នាគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលលើតតិយជន

ជ- បុគ្គលទាំងឡាយជាសមាជិកគ្រួសារតែមួយ ។

ប្រការ ៣.-

សម្រាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ បន្ទុកការប្រាក់ដែលស្ថិតក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវកត់ត្រាដោយអ្នកទិញ ហើយដែលទាក់ទងទៅនឹងការបញ្ជាទិញទំនិញនាំចូល មិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាផ្នែកនៃតម្លៃគិតពន្ធគយទេ នៅពេលដែល ៖

ក- បន្ទុកការប្រាក់នោះត្រូវបានបែងចែកដាច់ដោយឡែកពីថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដលើទំនិញ

ខ- ទំនិញទាំងនេះ ត្រូវបានលក់ពិតប្រាកដទៅតាមថ្លៃដែលបានប្រកាសថាជាថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ

គ- កាលបើមានសំណូមពរ អ្នកទិញអាចបង្ហាញថា ៖

១- កិច្ចព្រមព្រៀងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

២- អត្រាការប្រាក់ដែលបានដាក់ស្នើសុំ មិនត្រូវឲ្យលើសពីកម្រិតនៃកិច្ចចម្លងការដែលមានជាធរមាននៅក្នុងប្រទេស និងតាមពេលវេលាដែលធនធានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានផ្តល់ ។

ជំពូកទី ២
តម្លៃចម្លងការ

ប្រការ ៤.-

តម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញនាំចូល គឺជាតម្លៃចម្លងការ មានន័យថា ជាថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ លើទំនិញដែលបានលក់សម្រាប់នាំចេញមកកម្ពុជា ក្រោយពីបានកែតម្រូវស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ៣ នៃប្រកាសនេះ ប្រសិនបើ ៖

ក- គ្មានការរិតត្បិតស្តីពីការចែកចាយ ឬការប្រើប្រាស់ទំនិញដោយអ្នកទិញ ក្រៅពីការរិតត្បិតដែល ៖

១- តម្រូវដោយច្បាប់ ឬដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់កម្ពុជា

២- កម្រិតមណ្ឌលភូមិសាស្ត្រដែលទំនិញអាចត្រូវបានលក់បន្ត

៣- មិនបណ្តាលឲ្យប៉ះពាល់ដល់តម្លៃទំនិញ ។

ខ- ការលក់ទំនិញ ឬថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដចំពោះទំនិញ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃល័ក្ខខ័ណ្ឌ ឬកត្តាខ្លះដែលនាំឲ្យតម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចកំណត់បានឡើយ ។

គ- ក្នុងពេលដែលទំនិញត្រូវបានលក់សម្រាប់នាំចេញ អ្នកទិញ និងអ្នកលក់ទំនិញមិនមានការពាក់ព័ន្ធគ្នា ឬប្រសិនបើអ្នកទិញ និងអ្នកលក់មានការពាក់ព័ន្ធគ្នា នៅពេលដែលលក់នោះ ត្រូវបង្ហាញថា ៖

១- ការពាក់ព័ន្ធគ្នានោះមិនមានឥទ្ធិពលទៅលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ

២- អ្នកនាំចូលបង្ហាញថា តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញ ស្របតាមបញ្ញត្តិដែលបានចែងក្នុងប្រការ ៥ នៃជំពូកនេះ ។

ប្រការ ៥.-

ក្នុងការលក់រវាងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធគ្នា ដើម្បីបង្ហាញថាទំនាក់ទំនងមិនមានឥទ្ធិពលលើតម្លៃចម្លងការ អ្នកនាំចូលត្រូវបង្ហាញកស្តុតាងថា តម្លៃចម្លងការចំពោះទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ គៀកជិតទៅនឹងតម្លៃគិតពន្ធគយរបស់ទំនិញផ្សេងទៀត ដែលបាននាំចេញក្នុងពេលដូចគ្នា ឬពេលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវបានកំណត់តម្លៃ គឺជា ៖

ក- តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ចំពោះការលក់ទំនិញទាំងនោះរវាងអ្នកលក់ និងអ្នកទិញដែលមិនពាក់ព័ន្ធគ្នា នៅពេលលក់ទំនិញនោះសម្រាប់នាំចេញមកកម្ពុជា

ខ- តម្លៃអនុមាននៃទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដែលបានកំណត់ដោយស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ៦ នៃប្រកាសនេះ

គ- តម្លៃគណនានៃទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែលបានកំណត់ដោយស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ៧ នៃប្រកាសនេះ ។

ប្រការ ៦.-

កាលបើការពាក់ព័ន្ធរវាងអ្នកទិញ និងអ្នកលក់ទំនិញត្រូវបានចាត់ថាមានឥទ្ធិពលលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ ប្រសិនបើមានការស្នើសុំ រដ្ឋបាលគយត្រូវផ្ដល់ព័ត៌មានទៅអ្នកនាំចូលអំពីមូលហេតុនេះ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវផ្ដល់លទ្ធភាពចំពោះអ្នកនាំចូល ដើម្បីបង្ហាញចំពោះរដ្ឋបាលគយវិញថា ការពាក់ព័ន្ធនេះមិនមានឥទ្ធិពលលើថ្លៃឡើយ ។

ប្រការ ៧.-

ក្នុងការអនុវត្តបញ្ញត្តិប្រការ ៤ នៃជំពូកនេះ អ្នកនាំចូលត្រូវផ្ដល់ព័ត៌មានដូចខាងក្រោម ៖

ក- ប្រភេទទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ

ខ- ប្រភេទឧស្សាហកម្មដែលបានផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ

គ- រដូវកាលដែលទំនិញត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវបាននាំចូល

ឃ- តើភាពខុសគ្នានៃតម្លៃតាមលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មមានទំហំធំឬទេ

ង- កម្រិតពាណិជ្ជកម្មដែលការលក់បានកើតមានឡើង

ច- កម្រិតបរិមាណនៃការលក់

ឆ- ទឹកប្រាក់ដែលបានចែងស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ៣ នៃប្រកាសនេះ

ជ- ថ្លៃដើម បន្ទុក ឬការចំណាយដែលបានទូទាត់ដោយអ្នកលក់ នៅពេលដែលអ្នកលក់ លក់ទំនិញទៅឲ្យអ្នកទិញដែលមិនពាក់ព័ន្ធគ្នា ហើយការចំណាយទាំងអស់នេះមិនត្រូវបានទូទាត់នៅពេលដែលអ្នកលក់ លក់ទំនិញទៅអ្នកទិញដែលពាក់ព័ន្ធគ្នា ។

ប្រការ ៨.-

ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលពុំអាចកំណត់បានស្របតាមបញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះ ឬប្រសិនបើរដ្ឋបាលគយមានមូលហេតុនាំឲ្យមានការសង្ស័យពីភាពពិត ឬភាពត្រឹមត្រូវរបស់តម្លៃគិតពន្ធគយដែលបានប្រកាស និងក្រោយពីបានទទួលការពន្យល់បន្ថែមទៀត ឬភស្តុតាងផ្សេងទៀតហើយ ក៏រដ្ឋបាលគយនៅតែ

យល់ថា មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីកំណត់តម្លៃគិតពន្ធដោយស្របតាមបញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះបាន នោះរដ្ឋបាលគយអាចកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញនាំចូល ផ្អែកតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២១ នៃច្បាប់ស្តីពីគយ ដោយអនុវត្តជាបន្តបន្ទាប់ស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ២ ដល់បញ្ញត្តិជំពូកទី ៨ នៃប្រកាសនេះ ហើយត្រូវយកជំពូកណាមួយដំបូងដែលតម្លៃគិតពន្ធគយអាចកំណត់បាន ។

ប្រការ ៩.-

ដោយមានសំណូមពរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីអ្នកនាំចូល លំដាប់នៃការកំណត់មូលដ្ឋានសម្រាប់កំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ដូចមានចែងនៅក្នុងបញ្ញត្តិជំពូកទី ៦ និងបញ្ញត្តិជំពូកទី ៧ នៃប្រកាសនេះ អាចធ្វើត្រឡប់បានដោយយោងវាក្យខណ្ឌ ច មាត្រា ២១ នៃច្បាប់ស្តីពីគយ ។

ជំពូកទី ៣
ការកែតម្រូវលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ

ប្រការ ១០.-

ដើម្បីកំណត់តម្លៃចម្លងការទំនិញនាំចូលឲ្យស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ២ នៃប្រកាសនេះ ថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដសម្រាប់ទំនិញនឹងត្រូវបានកែតម្រូវដូចខាងក្រោម ៖

ក- ដោយបូកបន្ថែម ចំនួនទឹកប្រាក់ទាំងឡាយណាដែលពុំទាន់បានបូកបញ្ចូលទៅក្នុងថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដសម្រាប់ទំនិញនាំចូល និងដែលបានកំណត់ដោយមានមូលដ្ឋានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់នូវទឹកប្រាក់នៃ ៖

១- កម្រៃសេវា និងកម្រៃជើងសារ លើកលែងតែកម្រៃសេវាពីការទិញដែលបានទូទាត់ដោយអ្នកទិញ ក្រៅពីកម្រៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដដោយអ្នកទិញ ចំពោះភ្នាក់ងាររបស់ខ្លួនសម្រាប់សេវាជាតំណាងឲ្យអ្នកទិញនៅក្រៅប្រទេសចំពោះការទិញទំនិញ

២- ថ្លៃ និងបន្ទុកវេចខ្ចប់ដែលបានទូទាត់ដោយអ្នកទិញចំពោះទំនិញ រួមទាំងថ្លៃសំបក កាតុង កេស និងប្រដាប់សម្រាប់ដាក់ ប្រដាប់បាំងគ្រប់ផ្សេងទៀតដែលរដ្ឋបាលគយចាត់ទុកថាជាផ្នែកនៃទំនិញនាំចូលនោះ និងចំណាយវេចខ្ចប់ផ្សេងៗទៀតក្នុងការទុកដាក់ទំនិញ ក្នុងស្ថានភាពដែលទំនិញនោះត្រូវដឹកជញ្ជូនមកកម្ពុជា ។

៣- តម្លៃទំនិញ និងសេវាណាមួយដែលមានចែងដូចខាងក្រោម ៖

៣.១- សម្ភារៈ ភាគបន្សំ ភាគ និងទំនិញផ្សេងទៀតដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយទំនិញនាំចូល

៣.២- ឧបករណ៍ ពុម្ព (Dies) ពុម្ពចាក់ និងទំនិញផ្សេងទៀតដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតទំនិញនាំចូល

៣.៣- សម្ភារៈដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតទំនិញនាំចូល

៣.៤- ស្នាដៃវិស្វកម្ម ស្នាដៃអភិវឌ្ឍន៍ ស្នាដៃសិល្បៈ ស្នាដៃគំនូស ប្លង់ និងគំនូសវាស ដែលបានធ្វើនៅក្រៅប្រទេសកម្ពុជា និងដែលត្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ការផលិតទំនិញនាំចូល ។

តម្លៃទាំងនេះត្រូវបានកំណត់ស្របតាមបញ្ញត្តិប្រការ ១១ នៃប្រកាសនេះ ហើយទំនិញ និងសេវាទាំងនេះត្រូវបានផ្តល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ដោយអ្នកទិញ ដោយមិនគិតថ្លៃ ឬដោយបន្ថយថ្លៃ សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ទាក់ទងទៅនឹងការផលិត និងការលក់សម្រាប់នាំចេញនូវទំនិញនាំចូលនោះ ព្រមទាំងបានបែងចែកចំពោះទំនិញនាំចូលតាមរបៀបសមហេតុផល និងស្របតាមគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅដែលអាចទទួលយកបាន ។

៤- កម្រៃសួយសារ និងកម្រៃអាជ្ញាប័ណ្ណ រួមទាំងការទូទាត់សម្រាប់ប្រកាសនីយប័ត្រតក្កកម្ម ពាណិជ្ជសញ្ញា និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ចំពោះទំនិញនាំចូលដែលអ្នកទិញត្រូវទូទាត់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការលក់ទំនិញនាំចេញមកកម្ពុជា ដោយលើកលែងបន្ទុកសម្រាប់សិទ្ធិផលិតឡើងវិញនៅកម្ពុជានូវទំនិញដែលបាននាំចូល ។

៥- តម្លៃនៃភាគណាមួយនៃផលដែលបានមកពីការលក់បន្ត ការចែកចាយ ការប្រើប្រាស់ទំនិញដោយអ្នកទិញដែលត្រូវ ឬនឹងត្រូវផ្ញើត្រឡប់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលទៅអ្នកលក់វិញ ។

៦- ថ្លៃដឹកជញ្ជូននិងធានារ៉ាប់រង ថ្លៃលើកដាក់ ថ្លៃសហត្ថកម្ម ថ្លៃចំណាយផ្សេងៗ និងចំណាយរួមផ្សំជាមួយនឹងការដឹកជញ្ជូនទំនិញនាំចូលរហូតមកដល់កម្ពុជា ។

ខ- ដោយដកចេញនូវទឹកប្រាក់នៃថ្លៃ បន្ទុក ឬចំណាយណាមួយដែលបានបែងដាច់ដោយឡែកពីតម្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ ៖

១- ថ្លៃ បន្ទុក ឬចំណាយសមហេតុផលសម្រាប់ការសាងសង់ ការផ្គុំតម្លើង ការថែទាំ ឬជំនួយបច្ចេកទេស ដែលបានផ្តល់ចំពោះទំនិញក្រោយការនាំចូល ។

២- ថ្លៃ បន្ទុក ឬចំណាយសមហេតុផលសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន ឬធានារ៉ាប់រងទំនិញនៅកម្ពុជា និងរាល់ថ្លៃ បន្ទុក ឬចំណាយពាក់ព័ន្ធ ។

៣- ពន្ធគយ ឬអាករផ្សេង ៗ ដែលនឹងត្រូវទូទាត់នៅកម្ពុជា ។

ប្រការ ១១.-

តម្លៃទំនិញ និងសេវាដែលបានចែងនៅវាក្យខណ្ឌទី ៣ កថាខណ្ឌ ក ប្រការ ១០ នៃប្រកាសនេះត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម ៖

ក- ចំពោះសម្ភារៈ ភាគបន្សំ ភាគ និងទំនិញផ្សេងទៀតដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយទំនិញនាំចូលដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ឬចំពោះសម្ភារៈដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ៖

១- ដោយបញ្ជាក់ថា ៖

១.១- ថ្លៃទិញដោយអ្នកទិញពីបុគ្គលដែលមិនពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអ្នកទិញនៅពេលដែលមានការទិញនោះ ឬ

១.២- ថ្លៃទិញដែលបានទូទាត់ដោយបុគ្គលពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញដែលទំនិញត្រូវបានទិញដោយអ្នកទិញ ពីបុគ្គលដែលមានការពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញ ប៉ុន្តែមិនមែនជាអ្នកផលិតទេ នៅពេលទិញនោះ ឬ

១.៣- ថ្លៃដើមនៃការផលិតទំនិញ និងសេវាដែលផលិតដោយអ្នកទិញ ឬដោយបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញនៅពេលផលិតទំនិញ ឬសេវានោះ ។

២- ដោយបូកបន្ថែម ៖

២.១- ថ្លៃដឹកជញ្ជូនទំនិញនោះទៅកន្លែងផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ

២.២- តម្លៃបន្ថែមលើទំនិញ ដែលបានពីការជួសជុល ឬការកែសម្រួលក្រោយពីបានទិញ ឬបានផលិត ។

ខ- ចំពោះឧបករណ៍ ពុម្ព (Dies) ពុម្ពចាក់ និងទំនិញផ្សេងទៀតដែលបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងការផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ៖

១- ដោយបញ្ជាក់ថា ៖

១.១- ថ្លៃទិញដោយអ្នកទិញ ពីបុគ្គលដែលមិនពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអ្នកទិញ នៅពេលដែលមានការទិញនោះ ។

១.២-ថ្លៃទិញ ដែលបានទូទាត់ដោយបុគ្គលពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញ ដែលទំនិញត្រូវបានទិញដោយអ្នកទិញពីបុគ្គលដែលមានពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញ ប៉ុន្តែមិនមែនជាអ្នកផលិតទេ នៅពេលទិញនោះ ។

១.៣- ថ្លៃដើមនៃការផលិតទំនិញ និងសេវាដែលផលិតដោយអ្នកទិញ ឬដោយបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញនៅពេលផលិតទំនិញ ឬសេវានោះ ។

២- ដោយបូកបន្ថែម ៖

២.១- ថ្លៃដឹកជញ្ជូនទំនិញនោះទៅដល់កន្លែងផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

២.២- តម្លៃបន្ថែមលើទំនិញ ដែលបានចំណាយលើការជួសជុល ឬការកែសម្រួលក្រោយពីបានទិញ ឬបានផលិត ។

៣- ដោយដកចេញនូវទឹកប្រាក់រំលោះនៃការប្រើប្រាស់ទំនិញពីមុនណាមួយក្រោយពេលដែលទំនិញណាមួយត្រូវបានទិញ ឬផលិត ។

គ- ចំពោះស្នាដៃវិស្វកម្ម ស្នាដៃអភិវឌ្ឍន៍ ស្នាដៃសិល្បៈ ស្នាដៃគំនូស ប្លង់ និងគំនូសវាសដែលបានធ្វើនៅក្រៅកម្ពុជា និងដែលត្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ការផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ដោយត្រូវបញ្ជាក់ ៖

១- ថ្លៃទិញ ជួល ឬផ្ទេរដោយអ្នកទិញ ជួល ឬផ្ទេរ ពីបុគ្គលដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកទិញ ជួល ឬផ្ទេរ និងមិនមែនសម្រាប់សាធារណជនទូទៅ ។

២- ថ្លៃទិញ ជួល ឬផ្ទេរដែលបានទូទាត់ដោយបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញ ជួល ឬផ្ទេរ ដែលទំនិញត្រូវបានទិញ ជួល ឬផ្ទេរ ដែលទំនិញ ឬសេវាខាងលើត្រូវបានទិញ ជួល ឬផ្ទេរដោយអ្នកទិញ ពីបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញ ប៉ុន្តែមិនមែនជាអ្នកផលិតទំនិញនោះ និងមិនមែនសម្រាប់សាធារណជនទូទៅ ។

៣- ថ្លៃសម្រាប់សាធារណជន ដើម្បីទទួលបានទំនិញ ឬសេវានោះដែលសម្រាប់សាធារណជនទូទៅ ។

៤- ថ្លៃផលិត កាលបើទំនិញនោះត្រូវបានផលិតដោយអ្នកទិញ ឬដោយបុគ្គលពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញនាពេលផលិតទំនិញនោះ ។

ប្រការ ១២.-

នៅពេលដែលការកែតម្រូវមិនអាចធ្វើបានស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកនេះ ដោយខ្វះព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់នោះ តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចត្រូវបានកំណត់ស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ២ នៃប្រកាសនេះ ។

ជំពូកទី ៤
តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នា

ប្រការ ១៣.-

ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលពុំអាចត្រូវបានកំណត់ក្រោមបញ្ញត្តិនានាដែលបានចែងក្នុងជំពូកទី ២ នៃប្រកាសនេះ តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលគឺជាតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នា ដែលបានលក់សម្រាប់នាំចេញមកកម្ពុជា ប្រសិនបើតម្លៃចម្លងការនោះគឺជាតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញដូចគ្នា ហើយទំនិញដូច

គ្នានោះត្រូវបាននាំចេញនៅពេលដូចគ្នា ឬនៅពេលស្មើរតែជាមួយគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ និងត្រូវបានលក់ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

ក-លក់ទៅឲ្យអ្នកទិញទំនិញក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មដូចគ្នា ឬស្មើរតែដូចគ្នាទៅនឹងកម្រិតពាណិជ្ជ កម្ម របស់អ្នកទិញទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

ខ- មានបរិមាណដូចគ្នាឬស្មើរតែដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

ប្រការ ១៤.-

ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលពុំអាចត្រូវបានកំណត់ក្រោមបញ្ញត្តិប្រការ ១៣ នៃប្រកាសនេះ ដោយមូលហេតុទំនិញដូចគ្នាមិនត្រូវបានលក់ក្រោមល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ក និងកថាខណ្ឌ ខ នៃប្រការ ១៣ នៃប្រកាសនេះ តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវជំនួសដោយតម្លៃនៃទំនិញដូចគ្នា ដែលបានលក់ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌណាមួយដូចខាងក្រោម ៖

ក- លក់ទៅឲ្យអ្នកទិញក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មដូចគ្នា ឬស្មើរតែដូចគ្នាទៅនឹងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកទិញទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ប៉ុន្តែទំនិញមានបរិមាណខុសគ្នាពីបរិមាណនៃទំនិញដែលត្រូវបានលក់ ។

ខ- លក់ឲ្យអ្នកទិញក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មខុសគ្នា ពីកម្រិតពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកទិញទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ប៉ុន្តែមានបរិមាណដូចគ្នា ឬស្មើរតែដូចគ្នាទៅនឹងបរិមាណទំនិញដែលត្រូវបានលក់ ។

គ- លក់ឲ្យអ្នកទិញក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មខុសគ្នា ពីកម្រិតពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកទិញទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ និងមានបរិមាណខុសគ្នាពីបរិមាណទំនិញដែលត្រូវបានលក់ ។

ប្រការ ១៥.-

សម្រាប់គោលបំណងនៃការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ នៃទំនិញនាំចូលក្រោមបញ្ញត្តិប្រការ ១៣ នៃប្រកាសនេះ តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នាត្រូវបានកែតម្រូវដោយបូកបន្ថែម ឬបន្ថយនូវទឹកប្រាក់ដែលបានមកពី ៖

ក- ភាពខុសគ្នាគួរឲ្យកត់សម្គាល់ក្នុងលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មរវាងថ្លៃ បន្ទុក និងចំណាយនានាពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ញត្តិវាក្យខណ្ឌទី ៦ កថាខណ្ឌ ក ប្រការ ១០ នៃប្រកាសនេះ ដែលកើតឡើងចំពោះទំនិញដូចគ្នាទៅនឹងថ្លៃ បន្ទុក និងចំណាយចំពោះទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ដោយមកពីភាពខុសគ្នានៃចម្ងាយផ្លូវ និងប្រភេទនៃការដឹកជញ្ជូន ។

ខ- ប្រសិនបើតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នា ត្រូវបានលក់ក្រោមល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌណាមួយ ពីកថាខណ្ឌ ក ដល់កថាខណ្ឌ គ ប្រការ ១៤ នៃប្រកាសនេះ ភាពខុសគ្នារវាងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកទិញទំនិញដូចគ្នា និងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មនៃទំនិញត្រូវកំណត់តម្លៃ ឬក៏ភាពខុសគ្នារវាងបរិមាណទំនិញដូចគ្នាជាមួយនឹងបរិមាណនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃត្រូវបានលក់ ឬក៏មានភាពខុសគ្នាទាំងពីរយ៉ាងដូចបានរៀបរាប់ កាលបើទឹកប្រាក់នីមួយៗ អាចកំណត់បានដោយផ្អែកតាមព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ។ ប្រសិនបើមានទឹកប្រាក់ណាមួយមិនអាចកំណត់បាន តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃនឹងមិនត្រូវបានកំណត់តាមតម្លៃចម្លងការ នៃទំនិញដូចគ្នា ដូចបានចែងក្នុងជំពូកនេះទេ ។

ប្រការ ១៦.-

ប្រសិនបើមានតម្លៃចម្លងការពីរ ឬច្រើននៃទំនិញដូចគ្នា ដែលទាក់ទងទៅនឹងទំនិញនាំចូលដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ដែលស្របទាំងស្រុងតាមបញ្ញត្តិប្រការ ១៣ និងប្រការ ១៤ នៃប្រកាសនេះ ឬប្រសិនបើគ្មានតម្លៃចម្លងការបែបនេះ ប៉ុន្តែមានតម្លៃចម្លងការពីរ ឬច្រើននៃទំនិញដូចគ្នា ដែលត្រូវបានលក់ក្រោមល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌណាមួយនៃ កថាខណ្ឌ ក ដល់កថាខណ្ឌ គ ប្រការ ១៤ នៃប្រកាសនេះ ហើយស្របទាំងស្រុងតាមបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងជំពូកនេះ ហើយដែលអាចអនុវត្តបានស្របតាមបញ្ញត្តិប្រការ ១៤ នៃប្រកាសនេះ តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកតាមតម្លៃទាបបំផុតនៃតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នា ។

ជំពូកទី ៥
តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា

ប្រការ ១៧.-

ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលមិនអាចកំណត់បានតាមបញ្ញត្តិប្រការ ១៤ ដល់ប្រការ ១៦ ជំពូកទី ៤ និងប្រការ ១៨ ជំពូកទី ៥ នៃប្រកាសនេះ តម្លៃគិតពន្ធគយ គឺជាតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដែលបានលក់សម្រាប់នាំចេញមកកម្ពុជា ប្រសិនបើតម្លៃចម្លងការគឺជាតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ហើយទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះត្រូវបាននាំចេញនៅពេលដូចគ្នា ឬនៅពេលស្ទើរតែជាមួយគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ និងត្រូវបានលក់ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

ក- លក់ទៅឲ្យអ្នកទិញទំនិញក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មដូចគ្នា ឬស្ទើរតែដូចគ្នាទៅនឹងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកទិញទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

ខ-មានបរិមាណដូចគ្នាឬស្ទើរតែដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ។

ប្រការ ១៨.-

បញ្ញត្តិប្រការ ១៤ ដល់ប្រការ ១៦ ជំពូកទី ៤ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវអនុវត្តផងដែរនៅក្នុងជំពូកនេះ ចំពោះទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដោយរាល់ការចែងក្នុងប្រការទាំងនោះអំពី "ទំនិញដូចគ្នា" គឺជាការយោងសម្រាប់ទំនិញ "ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា" ។

ជំពូកទី ៦
តម្លៃអនុមាន

ប្រការ ១៩.-

ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចកំណត់បានស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ៥ នៃប្រកាសនេះ តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលគឺជា តម្លៃអនុមាន ។

ប្រការ ២០.-

ប្រសិនបើទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ត្រូវបានលក់នៅកម្ពុជាក្នុងសភាពដែលបាននាំចូលនៅពេលដូចគ្នា ឬស្ទើរតែដូចគ្នាទៅនឹងពេលនៃការនាំចូលទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ តម្លៃអនុមាននៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ គឺជាថ្លៃឯកតានៃការលក់ដូចបានចែងក្នុងបញ្ញត្តិប្រការ ២៣ នៃប្រកាសនេះ ដែលបានកំណត់ស្របតាមប្រការនោះ និងត្រូវបានកែតម្រូវស្របតាមបញ្ញត្តិប្រការ ២៤ នៃប្រកាសនេះ ដោយយកចំនួនច្រើនបំផុតនៃឯកតាទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដែលបានលក់ក្នុងសភាពដូចគ្នា ។

ប្រការ ២១.-

ប្រសិនបើទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ត្រូវបានលក់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្នុងសភាពដែលត្រូវបាននាំចូលមុនផុតសុពលភាព ៩០ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីការនាំចូលទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ប៉ុន្តែមិនបានលក់នៅពេលជាមួយគ្នានៃការនាំចូលនោះទេ តម្លៃអនុមាននៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគឺជាថ្លៃឯកតានៃការលក់ ដូចបានចែងក្នុងបញ្ញត្តិប្រការ ២៣ នៃប្រកាសនេះ ហើយដែលត្រូវបានកំណត់ស្របទៅតាមប្រការនោះ និងត្រូវបានកែតម្រូវស្របតាមបញ្ញត្តិប្រការ ២៤ នៃប្រកាសនេះ និងដែលមានចំនួនឯកតាទំនិញច្រើនបំផុតនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ឬក៏ទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ត្រូវបានលក់នៅថ្ងៃដំបូងបំផុតបន្ទាប់ពីការនាំចូលនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

ប្រការ ២២.-

ប្រសិនបើទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា មិនត្រូវបានលក់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងស្ថានភាពដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិប្រការ ២០ ឬ បញ្ញត្តិ ប្រការ ២១ នៃប្រកាសនេះទេ ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពីការវេចខ្ចប់ជាបន្តបន្ទាប់ ឬបានកែច្នៃបន្ថែមនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃត្រូវបានលក់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជានៅមុនផុតសុពលភាព ៩០ ថ្ងៃបន្ទាប់ពី

ការនាំចូល ហើយអ្នកនាំចូលទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយបានស្នើឲ្យអនុវត្តតាមប្រការនេះក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនោះ តម្លៃអនុមាននៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគឺជាថ្លៃឯកតា ដោយផ្អែកទៅលើការលក់ដែលបានចែងក្នុងបញ្ញត្តិប្រការ ២៣ នៃប្រកាសនេះ ដែលត្រូវបានកំណត់ស្របទៅតាមប្រការនោះ និងកែតម្រូវស្របតាមបញ្ញត្តិប្រការ ២៤ នៃប្រកាសនេះ ដែលតាមនេះចំនួនដ៏ច្រើនបំផុតនៃឯកតាទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ត្រូវបានលក់ក្នុងសភាពដូចគ្នា ។

ប្រការ ២៣.-

សម្រាប់គោលបំណងបញ្ញត្តិប្រការ ២០ បញ្ញត្តិប្រការ ២១ និងបញ្ញត្តិប្រការ ២២ នៃប្រកាសនេះ ថ្លៃឯកតានៃទំនិញណាមួយដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាត្រូវបានកំណត់ដោយបញ្ជាក់ថ្លៃឯកតានៃការលក់ទំនិញនៅក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មដំបូងបង្អស់ បន្ទាប់ពីការនាំចូលចំពោះបុគ្គលដែល ៖

ក-មិនពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលដែលលក់ទំនិញនៅពេលដែលទំនិញត្រូវបានលក់

ខ- មិនបានផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាកម្មណាមួយដែលមានចែងនៅវាក្យខណ្ឌទី ៣ កថាខណ្ឌ ក ប្រការ ១០ នៃប្រកាសនេះដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ដោយមិនគិតថ្លៃ ឬបញ្ចុះថ្លៃ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិត និងការលក់ទំនិញសម្រាប់នាំចេញ ។

ខ្លឹមសារដូចបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ក និងកថាខណ្ឌ ខ នៃប្រការនេះត្រូវបានធ្វើឡើងតាមចំនួនឯកតាទំនិញច្រើនបំផុតដែលត្រូវបានលក់ ក្នុងករណីដែលការលក់នេះមានចំនួនគ្រប់គ្រាន់ អាចអនុញ្ញាតឲ្យកំណត់ថ្លៃឯកតារបស់ទំនិញបាន ។

មាត្រា ២៤.-

សម្រាប់គោលបំណងបញ្ញត្តិប្រការ ២០ បញ្ញត្តិប្រការ ២១ និង បញ្ញត្តិប្រការ ២២ នៃប្រកាស នេះថ្លៃឯកតានៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ឬទំនិញដូចគ្នា

ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាត្រូវបានកែតម្រូវ ដោយដកចេញនូវចំនួនទឹកប្រាក់ស្មើនឹងផលបូកនៃ ៖

ក- ចំនួនទឹកប្រាក់ដែលកំណត់តាមបញ្ញត្តិប្រការ ២៥ នៃប្រកាសនេះ សម្រាប់ការលក់ទំនិញស្ថិតក្នុងក្រុម ឬប្រភេទដូចគ្នានៅកម្ពុជា ដែលស្មើនឹង ៖

១- ទឹកប្រាក់កម្រៃជើងសារដែលជាទូទៅទទួលបានលើមូលដ្ឋានមួយឯកតា

២- ទឹកប្រាក់ចំណេញ និងចំណាយទូទៅ ដោយរួមទាំងថ្លៃស្វែងរកទីផ្សារ ដែលត្រូវសរុបបញ្ចូលតែមួយ ហើយជាទូទៅផ្អែកលើមូលដ្ឋានមួយឯកតា ។

ខ- ថ្លៃ បន្ទុក និងចំណាយសមស្របនានា ដែលបានបង់សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន និងការធានារ៉ាប់រងទំនិញនៅកម្ពុជា និងទឹកប្រាក់ដែលមិនទាន់បានដកពីចំណាយទូទៅដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ក នៃប្រការនេះ ។

គ- ពន្ធគយ និងអាករផ្សេង ៗ ដែលត្រូវបង់នៅកម្ពុជា ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នេះមិនទាន់បានដកពីចំណាយទូទៅដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ក នៃប្រការនេះទេ ។

ឃ- ទឹកប្រាក់ចំណាយលើការតម្លើង ការវេចខ្ចប់ ឬការកែច្នៃបន្ថែមនៅកម្ពុជានៃទំនិញដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិប្រការ ២២ នៃប្រកាសនេះ ប្រសិនបើទឹកប្រាក់នោះត្រូវបានកំណត់ដោយមានមូលដ្ឋានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ។

ប្រការ ២៥.-

ទឹកប្រាក់ដែលចាត់ទុកថាស្មើនឹងទឹកប្រាក់កម្រៃសេវា ឬប្រាក់ចំណេញ និងចំណាយទូទៅ ដោយស្របតាមកថាខណ្ឌ ក ប្រការ ២៤ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវគណនាលើមូលដ្ឋានជាភាគរយ និងត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានព័ត៌មានដែលបានរៀបចំ ស្របជាមួយនឹងគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅដែលអាចទទួលយកបាន ដែលផ្តល់ឲ្យដោយ ឬក្នុងនាមអ្នកនាំចូលទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ឬប្រសិនបើព័ត៌មានដែលផ្តល់មកនោះមិនគ្រប់គ្រាន់ ការពិនិត្យចំពោះការលក់នៅកម្ពុជានៃក្រុមទំនិញដែលនៅជិតគ្នាបំផុតនៃទំនិញដែលស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ ឬប្រភេទដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវបានកំណត់តម្លៃ ហើយដែលមានព័ត៌មានគ្រប់

គ្រាន់ពាក់ព័ន្ធនឹងទឹកប្រាក់កម្រៃសេវា ឬទឹកប្រាក់ចំណេញ និងចំណាយទូទៅ ស្រប តាមកថាខណ្ឌ ក ប្រការ ២៤ នៃប្រកាសនេះជាការចាំបាច់ ។

ប្រការ ២៦.-

ប្រសិនបើទឹកប្រាក់ដូចមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ឃ ប្រការ ២៤ នៃ ប្រកាសនេះ នៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ មិនអាចកំណត់បាន ដោយផ្អែកលើ មូលដ្ឋានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញមិនត្រូវកំណត់លើមូលដ្ឋាន នៃវិធីសាស្ត្រអនុមានក្រោមបញ្ញត្តិប្រការ ២២ នៃប្រកាសនេះទេ ។

ជំពូកទី ៧

តម្លៃគណនា

ប្រការ ២៧.-

ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលពុំអាចត្រូវបានកំណត់ក្រោម បញ្ញត្តិជំពូកទី ៦ នៃប្រកាសនេះ តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលគឺជាតម្លៃ គណនានៃទំនិញទាំងនោះ ។

ប្រការ ២៨ .-

តម្លៃគណនានៃទំនិញដែលត្រូវបានកំណត់តម្លៃ គឺជាផលបូកនៃទឹក ប្រាក់ ៖

ក- ថ្លៃ បន្ទុក និងចំណាយដែលកើតមានឡើង ឬតម្លៃនៃ ៖

១- វត្ថុធាតុដែលប្រើដើម្បីផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ

២- ថ្លៃផលិត ឬការកែច្នៃផ្សេងទៀតនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ដែល កំណត់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃគណនីពាណិជ្ជកម្មរបស់ផលិតករ ឬព័ត៌មាន គ្រប់គ្រាន់ដទៃទៀត ដែលទាក់ទងទៅនឹងការផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ដែលបានផ្តល់ដោយ ឬក្នុងនាមអ្នកផលិតទំនិញដែលស្របជាមួយនឹងគោលការណ៍ គណនេយ្យទូទៅដែលអាចទទួលយកបាននៃប្រទេសផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់

តម្លៃ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលនូវចំណាយដូចមានចែងនៅវាក្យខ័ណ្ឌទី ៣ វាក្យខ័ណ្ឌទី ៤ និងវាក្យខ័ណ្ឌទី ៥ កឋាខ័ណ្ឌ ក នៃប្រការ នេះ ។

៣- ថ្លៃ បន្ទុក និងចំណាយដូចដែលមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌ ក ប្រការ ១០ នៃ ប្រកាសនេះ ។

៤- តម្លៃនៃទំនិញ និងសេវាណាមួយ ដែលមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌ ៣ កថាខណ្ឌ ក ប្រការ ១០ នៃប្រកាសនេះ ដែលត្រូវបានកំណត់តាមសមមាត្រនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី ៣ ទោះជាទំនិញ និងសេវានោះត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ដោយមិនគិតថ្លៃ ឬដោយបន្ថយថ្លៃក៏ដោយ ។

៥- ថ្លៃ បន្ទុក និងចំណាយដែលបានទូទាត់ដោយផលិតករ សម្រាប់ស្នាដៃវិស្វកម្ម ស្នាដៃអភិវឌ្ឍន៍ ស្នាដៃសិល្បៈ ស្នាដៃគំនូស ប្លង់ ឬគំនូសវាស ដែលធ្វើឡើងនៅកម្ពុជា ហើយត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលដោយអ្នកទិញ នូវទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ដើម្បីផលិត និងលក់សម្រាប់នាំចេញទំនិញទាំងនោះ ហើយដែលត្រូវបានបង់ដោយផលិតករទំនិញ តាមសមមាត្រនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃដូចដែលមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌទី ៣ កថាខណ្ឌ ក ប្រការ ១០ នៃប្រកាសនេះ ។

ខ- ទឹកប្រាក់ចំណេញ និងចំណាយទូទៅដែលត្រូវបានកំណត់ស្របតាមបញ្ញត្តិប្រការ២៩នៃប្រកាសនេះ ជាទូទៅឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងការលក់សម្រាប់នាំចេញមកកម្ពុជានូវទំនិញដែលស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ និងប្រភេទដូចគ្នានឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ហើយដែលផលិតករបានលក់ទំនិញឲ្យអ្នកទិញនៅកម្ពុជាដែលមិនពាក់ព័ន្ធទៅនឹងផលិតករ នៅពេលលក់ទំនិញនោះ ។

ប្រការ ២៩.-

ទឹកប្រាក់ចំណេញ និងចំណាយទូទៅ ដូចមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ខ ប្រការ ២៨ នៃប្រកាសនេះ ត្រូវគណនាលើមូលដ្ឋានជាភាគរយ និងត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានព័ត៌មាន ដែលស្របជាមួយនឹងគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅដែលអាចទទួលយកបាននៃប្រទេសផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ និងដែលបានផ្តល់ឲ្យដោយ ឬក្នុងនាមផលិតករទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ឬប្រសិន

បើព័ត៌មានដែលផ្តល់មកនោះមិនគ្រប់គ្រាន់ ការពិនិត្យចំពោះការលក់សម្រាប់នាំចេញមកកម្ពុជា នៃក្រុមទំនិញដែលនៅជិតគ្នាបំផុត នៃក្រុមទំនិញដែលស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ ឬប្រភេទដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ហើយដែលមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ជាការចាំបាច់ ។

ជំពូកទី ៨
វិធីសាស្ត្រចុងក្រោយ

ប្រការ ៣០.-

ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលពុំអាចត្រូវបានកំណត់ក្រោមបញ្ញត្តិជំពូកទី ៧ នៃប្រកាសនេះ តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលអាចរកបាននៅកម្ពុជា លើមូលដ្ឋាននៃតម្លៃមួយដែលបានមកពីវិធីសាស្ត្រនៃការកំណត់តម្លៃដែលមានចែងនៅក្នុងជំពូកទី ២ ដល់ជំពូកទី ៧ នៃប្រកាសនេះ ដោយបកស្រាយទៅតាមវិធីទន់ភ្លន់ និងដោយមានការកែតម្រូវ សមស្របដែលចាំបាច់ដើម្បីឈានទៅសម្រេចបាននូវតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញ ។

ប្រការ ៣១.-

តម្លៃគិតពន្ធគយមិនត្រូវបានកំណត់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម៖

ក- ថ្លៃលក់ទំនិញនៅកម្ពុជានៃទំនិញដែលបានផលិតនៅកម្ពុជា

ខ- ប្រព័ន្ធ ដែលផ្តល់ដើម្បីបានការយល់ព្រមពីគយ នៃតម្លៃខ្ពស់ជាង ក្នុងចំណោមតម្លៃពីរដែលអាចមាន

គ- ថ្លៃទំនិញនៅទីផ្សារក្នុងស្រុកនៃប្រទេសនាំចេញ

ឃ- ថ្លៃផលិតកម្ម ក្រៅពីតម្លៃគណនាដែលបានកំណត់លើទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាស្របតាមបញ្ញត្តិជំពូកទី ៧ នៃប្រកាសនេះ

ង- ថ្លៃទំនិញសម្រាប់នាំចេញទៅប្រទេសទាំងឡាយផ្សេងពីកម្ពុជា លើកលែងតែទំនិញត្រូវបាននាំចូលមកកម្ពុជា

ច- តម្លៃគិតពន្ធគយអប្បបរមា

ឆ- តម្លៃមជ្ឈត្តកៈ ។

ជំពូកទី ៩
អន្តរប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ៣២.-

ដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៧៨ នៃច្បាប់ស្តីពីគយ កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការអនុវត្តមាត្រា ៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីតារាងពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្មឆ្នាំ ១៩៩៤ និងកំណត់ពន្យល់នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករអាចស្នើសុំការសម្រេចពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីពន្យារពេលជាបណ្តោះអាសន្ននូវការអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិនានានៃប្រកាសនេះ ទាំងស្រុង ឬភាគខ្លះ លើមុខទំនិញមួយចំនួនដែលទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករយល់ថា មានវេទយិតភាព ឬហានិភ័យខ្ពស់ ។

ជំពូកទី ១០
អវសានប្បញ្ញត្តិ

ប្រការ ៣៣.-

បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយណា ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

ប្រការ ៣៤.-

ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកជានាយកទីចាត់ការគយ និង រដ្ឋាករ អគ្គលេខាធិការ នាយកខុទ្ទកាល័យ ប្រធាននាយកដ្ឋាន និង អង្គភាពនានាក្រោមឱវាទក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងបុគ្គល និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ត្រូវអនុវត្តតាមខ្លឹមសារប្រកាសនេះឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខានេះតទៅ ។

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

គាត ឈន់

ចម្លងជូន ៖

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី "ដើម្បីជូនជ្រាប"
- ទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ
- ដូចប្រការ ៣៤
  សភាពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា "ដើម្បីសហការផ្សព្វផ្សាយ និងអនុវត្ត"
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

ឧបសម្ព័ន្ធ

នៃប្រកាសលេខៈ ៣៩៧សហវ.គរ ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨

ស្តីពី ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញនាំចូល

កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការអនុវត្តមាត្រា VII នៃ កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅ

ស្តីពីតារាងពន្ធគយ និង ពាណិជ្ជកម្មឆ្នាំ ១៩៩៤

និងកំណត់ពន្យល់

ឧបសម្ព័ន្ធ

នៃប្រកាសលេខៈ៣៤៧សហវ.គរ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៨

កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការអនុវត្តមាត្រា VII នៃ កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីតារាងពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្មឆ្នាំ ១៩៩៤ និងកំណត់ពន្យល់

សេចក្តីអធិប្បាយទូទៅដំបូង

១. មូលដ្ឋានជាបឋមនៃការគណនាតម្លៃគិតពន្ធគយនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ គឺ " តម្លៃចម្លងការ " ដូចដែលបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១ ។ មាត្រា ១ ត្រូវបានអានជាមួយមាត្រា ៨ ដែលចែងអំពីការកែតម្រូវទៅលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ នៅក្នុងករណីដែលមានកត្តាជាក់លាក់ផ្សេងៗត្រូវបានគេយកមកពិចារណា ដើម្បីបង្កើតជាផ្នែកមួយក្នុងការកំណត់តម្លៃទៅតាមគោលបំណងរបស់គយ ហើយដែលត្រូវទូទាត់ដោយអ្នកទិញ ប៉ុន្តែមិនទាន់បានបូកបញ្ចូលទៅក្នុងថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដនាពេលនាំចូល ។ មាត្រា ៨ បានចែងផងដែរពីការបូកបញ្ចូលទៅក្នុងតម្លៃចម្លងការនូវការចំណាយមួយចំនួនដែលត្រូវបានទូទាត់ដោយអ្នកទិញទៅអ្នកលក់តាមរូបភាពជាទំនិញ ឬជាសេវាដែលមិនមែនជាទឹកប្រាក់ ។ ពីមាត្រា ២ ដល់មាត្រា ៧ រៀបរាប់អំពីវិធីសាស្ត្រនៃការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ នៅពេលដែលគេមិនអាចកំណត់បាន ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ ។

២ - នៅពេលដែលតម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចកំណត់បានស្របតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ១ ទេ រដ្ឋបាលគយ និងអ្នកនាំចូលត្រូវពិគ្រោះជាមួយគ្នាជាដំណើរការធម្មតាដើម្បីកំណត់មូលដ្ឋានតម្លៃដោយផ្អែកលើបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២ និងមាត្រា ៣ ។ ករណីនេះអាចកើតមានឡើងដូចជា អ្នកនាំចូលមានព័ត៌មានអំពីតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដែលការិយាល័យគយនៅមាត់ច្រកចូលមិនទាន់មាន ។ ផ្ទុយទៅវិញ រដ្ឋបាលគយអាចមានព័ត៌មានស្តីពីតម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដែលអ្នកនាំចូលមិនមាន ។ កិច្ចពិភាក្សារវាងភាគីទាំងពីរនឹងអាចផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានគ្នាដោយផ្អែកលើការរក្សាការសម្ងាត់ខាងពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីទទួលបាននូវការកំណត់តម្លៃសម្រាប់គិតពន្ធគយឱ្យបានដ៏ត្រឹមត្រូវ ។

៣ - មាត្រា ៥ និងមាត្រា ៦ បានចែងដោយឈរលើគោលការណ៍ពីរយ៉ាងក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ កាលបើវាមិនអាចកំណត់បានដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានតម្លៃចម្លងការ នៃទំនិញនាំចូល ឬទំនិញនាំចូលដូចគ្នា ឬទំនិញនាំចូលប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ។ ក្នុងកថាខណ្ឌ ១ នៃមាត្រា ៥ តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវបានកំណត់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃតម្លៃដែលទំនិញត្រូវបានលក់ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលការនាំចូលនេះមិនពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកទិញក្នុងប្រទេសនាំចូល ។ អ្នកនាំចូលក៏មានសិទ្ធិឲ្យគេធ្វើការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញរបស់ខ្លួនដែលត្រូវកែច្នៃបន្ថែមក្រោយការនាំចូល តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥ ប្រសិនបើអ្នកនាំចូលស្នើសុំដូច្នេះ ។ នៅក្នុងមាត្រា ៦ តម្លៃគិតពន្ធ គយត្រូវបានកំណត់ដោយឈរនៅលើមូលដ្ឋាននៃតម្លៃគណនា ។ វិធីសាស្ត្រទាំងពីរនេះមានការលំបាកមួយចំនួន ហេតុដូច្នេះហើយទើបគេផ្តល់សិទ្ធិដល់អ្នកនាំចូល ដូចមានចែងនៅក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៤ ឲ្យធ្វើការជ្រើសរើសលំដាប់ក្នុងការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រទាំងពីរនេះ ដោយអនុវត្តវិធីសាស្ត្រណាមុនក៏បាន។

៤ - មាត្រា ៧ ចែងអំពីវិធីនៃការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយក្នុងករណីដែលគេពុំអាចកំណត់បានតាមបញ្ញត្តិនៅក្នុងមាត្រាណាមួយនៃមាត្រាខាងលើ ។

ប្រទេសជាសមាជិក ៖

- ដោយគោរពទៅតាមកិច្ចពិភាក្សាពហុភាគីផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម

- ដោយមានបំណងនាពេលខាងមុខអំពីកម្មវត្ថុរបស់ GATT ឆ្នាំ ១៩៩៤ និងការធានានូវប្រយោជន៍ជាបន្ថែមទៀតពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិរបស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ

- ដោយទទួលស្គាល់អំពីសារៈសំខាន់នៃបញ្ញត្តិមាត្រា VII របស់ GATT ឆ្នាំ ១៩៩៤ និងដើម្បីបង្កើតវិធានអនុវត្តនៅក្នុងរបៀបរបបឯកភាពខ្ពស់ និងភាពច្បាស់លាស់

- ដោយទទួលស្គាល់អំពីតម្រូវការនូវប្រព័ន្ធស្មើភាពគ្នា ឯកភាពគ្នា និងអព្យាក្រឹត លើការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូល និងបំបាត់ចោលនូវតម្លៃគិតពន្ធគយដែល ប្រឌិតស្រេចតែចិត្ត

- ដោយយល់ឃើញថា ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូល ត្រូវស្របទៅតាមគ្រប់វិធានដែលអាចអនុវត្តបាន គឺជាតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ

- ដោយទទួលស្គាល់ថា តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវបានកំណត់ដោយផ្អែកតាមលក្ខណៈសមញ្ញ និងមានសមភាព ដែលស្របតាមការអនុវត្តពាណិជ្ជកម្ម ហើយថានីតិវិធីកំណត់តម្លៃត្រូវអនុវត្តទូទៅដោយគ្មានការបែងចែកអំពីប្រភពផ្គត់ផ្គង់

- ដោយទទួលស្គាល់ថា នីតិវិធីកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយមិនត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់សម្រាប់ជារបាំងពាណិជ្ជកម្ម

បានយល់ព្រមដូចតទៅ ៖

កំណត់សំគាល់ទូទៅ
ការអនុវត្តតាមលំដាប់ជាបន្តបន្ទាប់នៃវិធីសាស្ត្រកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ

១- ពីមាត្រា ១ ដល់មាត្រា ៧ បញ្ជាក់ពីរបៀបដែលតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលត្រូវបានកំណត់ស្របតាមបញ្ញត្តិនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។ វិធីកំណត់តម្លៃត្រូវបានកំណត់ទៅតាមលំដាប់ដែលអាចអនុវត្តបាន ។ វិធីចម្បងក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយមានបញ្ជាក់ក្នុងមាត្រា ១ ដែលទំនិញនាំចូលត្រូវបានកំណត់តម្លៃស្របទៅតាមខ្លឹមសារនៃមាត្រានេះនៅពេលដែលល័ក្ខខ័ណ្ឌនានាត្រូវបានបំពេញ ។

២- កាលបើតម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចកំណត់បានស្របតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ គេត្រូវឈានទៅអនុវត្តមាត្រាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់មាត្រាណាមួយអាចកំណត់បាន ។ មាត្រា ២ ចែងថា លុះត្រាតែតម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចកំណត់បានតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រាណាមួយ ទើបអាចយកបញ្ញត្តិនៃមាត្រាបន្ទាប់ត្រូវមកអនុវត្តបាន ។

៣- កាលបើអ្នកនាំចូលមិនមានសំណូមពរឲ្យអនុវត្តត្រឡប់នៃមាត្រា ៥ និងមាត្រា ៦ ទេ ការអនុវត្តជាធម្មតានៃមាត្រានីមួយៗនិងត្រូវគេប្រើជាបន្តបន្ទាប់គ្នា ។ ប្រសិនបើអ្នកនាំចូលស្នើសុំ ប៉ុន្តែគេមិនអាចកំណត់តម្លៃបានតាមមាត្រា ៦ នោះតម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវកំណត់ដោយអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥ ប្រសិនបើអាចធ្វើបាន ។

៤- នៅពេលដែលតម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចកំណត់បានដោយអនុវត្តតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ ដល់មាត្រា ៦ នោះ វានឹងត្រូវកំណត់ក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៧ ។

ការអនុវត្តគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅដែលអាចទទួលយកបាន

១- " គោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅ " គឺជាគោលការណ៍ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការស្រុះស្រួលគ្នានៅក្នុងប្រទេស ក្នុងពេលកំណត់ណាមួយ ដែលធនធានសេដ្ឋកិច្ច និងកាតព្វកិច្ចត្រូវបានគេកត់ត្រាជាទ្រព្យសកម្ម និងបំណុល ដែលការផ្លាស់ប្តូរនេះត្រូវបានគេ

កត់ត្រាទុក ។ តើទ្រព្យសកម្ម និងបំណុលព្រមទាំងការផ្លាស់ប្តូររបស់វាត្រូវវាស់វែងដោយរបៀបណា ? តើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរៀបចំយ៉ាងដូចម្តេច ? បទដ្ឋាននេះអាចមានទិសដៅធំ ៗ សម្រាប់អនុវត្តទូទៅក៏ដូចជាប្រតិបត្តិ និងនីតិវិធីលំអិតផងដែរ ។

២- គោលបំណងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះគឺ រដ្ឋបាលគយនីមួយៗនឹងប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដែលបានរៀបចំក្នុងលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅដែលមាននៅក្នុងប្រទេសហើយស្របទៅនឹងខ្លឹមសារនៃមាត្រានោះ ។ ជាឧទាហរណ៍ ការកំណត់ប្រាក់ចំណេញ និងការចំណាយជាទូទៅនៅក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥ នឹងត្រូវកំណត់ដោយប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដែលរៀបចំហើយ ដោយស្របទៅនឹងគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅរបស់ប្រទេសនាំចូល ។ ម្យ៉ាងទៀត ការកំណត់ប្រាក់ចំណេញនិងការចំណាយទូទៅក្នុងមាត្រា ៦ នឹងត្រូវអនុវត្តការប្រើប្រាស់ព័ត៌មាន ដែលបានរៀបចំហើយក្នុងលក្ខណៈសមស្របជាមួយនឹងការទទួលយកនូវគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅ ដែលមានក្នុងប្រទេសផលិត ។ ឧទាហរណ៍បន្ថែមពីការកំណត់នូវកត្តានីមួយៗដែលចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ (ខ) (ii) នៃមាត្រា ៨ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងប្រទេសនាំចូល និងត្រូវប្រើប្រាស់ព័ត៌មានក្នុងលក្ខណៈសមស្របជាមួយនឹងការទទួលយកនូវគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅរបស់ប្រទេសនោះ ។

វិធានស្តីពីតម្លៃគិតពន្ធគយ

មាត្រា ១.-

១- តម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញនាំចូលគឺជាតម្លៃចម្លងការ មានន័យថា ជាថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ លើទំនិញដែលបានលក់សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ប្រទេសនាំចូល ក្រោយពីបានកែតម្រូវ ស្របទៅនឹងបញ្ញត្តិមាត្រា ៨ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ប្រសិនបើ ៖

ក - គ្មានការរិតត្បិតស្តីពីការផ្តល់ ឬការប្រើប្រាស់ទំនិញដោយអ្នកទិញ ក្រៅពីការរិតត្បិតដែល ៖

(I)- កំណត់ ឬតម្រូវ ឬតាមសំណូមពរផ្លូវច្បាប់ ឬដោយអាជ្ញាធរសាធារណៈក្នុងប្រទេសនាំចូល ។

(II)- កម្រិតមណ្ឌលភូមិសាស្ត្រ ដែលទំនិញត្រូវបានលក់បន្ត ឬ

(III)- មិនបណ្ដាលឲ្យប៉ះពាល់ដល់តម្លៃទំនិញ ។

ខ- ការលក់ទំនិញ ឬថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដចំពោះទំនិញ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃល័ក្ខខ័ណ្ឌ ឬកត្តាខ្វះដែលនាំឲ្យតម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចកំណត់បាន ។

គ- មិនមានផ្នែកណាមួយនៃប្រាក់ចំណូលដែលបានពីការលក់បន្ត ការចែកចាយ ឬការប្រើប្រាស់ទំនិញ ដោយអ្នកទិញ នឹងកើតឡើងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលដល់អ្នកលក់ លើកលែងតែការកែតម្រូវ ត្រូវបានធ្វើឡើងស្របទៅតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៨ ។

ឃ- អ្នកទិញ និងអ្នកលក់មិនពាក់ព័ន្ធគ្នា ឬប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធគ្នា នោះតម្លៃចម្លងការក៏អាចទទួលយកបាន តាមគោលបំណងរបស់គយក្នុងបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ ។

២. (ក)- ក្នុងការកំណត់ថាតើតម្លៃចម្លងការអាចទទួលយកបានឬទេតាមបំណងនៃកថាខណ្ឌទី ១ ករណីដែលអ្នកទិញ និងអ្នកលក់ពាក់ព័ន្ធគ្នាតាមខ្លឹមសារនៃមាត្រា ១៥ មិនបង្កើតបានជាមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីកំណត់ថាតម្លៃចម្លងការនោះមិនអាចទទួលយកបានទេ ។ ក្នុងករណីនេះ ត្រូវពិនិត្យមើលអំពីកាលៈទេសៈ នៃការលក់នោះ ហើយត្រូវទទួលយកតម្លៃចម្លងការនេះ បើសម្ព័ន្ធភាពនោះមិនមានឥទ្ធិពលលើតម្លៃគិតពន្ធគយទេ ។ ប្រសិនជា ព័ត៌មានបានទទួលពីអ្នកនាំចូល ឬពីប្រភពផ្សេងទៀត ដែលនាំឲ្យអាជ្ញាធរគយមានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ថាសម្ព័ន្ធភាពនេះមានឥទ្ធិពលលើថ្លៃទំនិញ គយអាចប្រាប់ពីមូលហេតុទៅអ្នកនាំចូល និងផ្ដល់ឱកាស និងលទ្ធភាពដល់អ្នកនាំចូលដើម្បីឆ្លើយតបវិញ ។ ប្រសិនបើអ្នកនាំចូលមានសំណូមពរពីបណ្ដាមូលហេតុទាំងនេះ គយត្រូវសរសេរជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

(ខ)- ក្នុងការលក់រវាងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធគ្នា តម្លៃចម្លងការត្រូវបានយល់ព្រម ឯទំនិញត្រូវបានកំណត់តម្លៃទៅតាមកថាខណ្ឌទី ១ កាលបើអ្នកនាំចូលបង្ហាញថា តម្លៃនោះវាកៀកជិតទៅនឹងចំណុចណាមួយដូចខាងក្រោម ហើយដែលវាស្ថិតនៅក្នុងពេលដូចគ្នា ឬពេលប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ៖

(១). តម្លៃចម្លងការក្នុងពេលលក់ទៅឲ្យអ្នកទិញដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកលក់នូវទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដើម្បីនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសនាំចូលដូចគ្នា ។

(២). តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែលត្រូវបានកំណត់ទៅតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥ ។

(៣). តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែលត្រូវបានកំណត់ទៅតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦ ។

ក្នុងការអនុវត្តកត្តាខាងលើ គេត្រូវគិតពីភាពខុសគ្នានៃកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម ចំនួន និងកត្តាដែលបានរៀបរាប់ក្នុងមាត្រា ៨ និងថ្លៃដែលត្រូវចំណាយដោយអ្នកលក់នៅពេលលក់ ដែលអ្នកទិញនិង អ្នកលក់មិនពាក់ព័ន្ធគ្នាហើយអ្នកលក់មិនទទួលបន្ទុកបង់នាពេលលក់ ។

(គ)- បណ្តាកត្តាដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ២ (ខ) ត្រូវបានប្រើប្រាស់តាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់អ្នកនាំចូល និងសម្រាប់តែគោលបំណងប្រៀបធៀបតែប៉ុណ្ណោះ ។ តម្លៃជំនួសមិនអាចបង្កើតឡើងដោយយោងបញ្ញត្តិ នៃកថាខណ្ឌ ២ (ខ) ទេ ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ១
ថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ

១- តម្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ គឺជាការទូទាត់សរុបដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកទិញចំពោះអ្នកលក់ ឬជាផលប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកលក់លើទំនិញនាំចូល ។ ការទូទាត់នេះមិនសំដៅចំពោះតែការផ្ទេរសាច់ប្រាក់នោះទេ វាក៏អាចតាមរយៈឥណទាន ឬរបស់អ្វីផ្សេងដែលអាចលក់ដូរបាន ។ ការទូទាត់ប្រាក់ អាចធ្វើដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ។ ឧទាហរណ៍អំពីការទូទាត់ប្រាក់ដោយប្រយោល ដូចជាការទូទាត់តាមរយៈការសងបំណុលទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក ដោយអ្នកទិញទៅឲ្យអ្នកលក់ ។

២- សកម្មភាពនានាដែលទទួលរ៉ាប់រងដោយអ្នកទិញសម្រាប់ផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គាត់ ក្រៅពីសកម្មភាពដែលតម្រូវឲ្យកែតម្រូវដោយយោងមាត្រា ៨ មិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការទូទាត់ដោយប្រយោលទៅអ្នកលក់ទេ ទោះបីជាគេចាត់ទុកថាអ្នកលក់បានទទួលប្រយោជន៍ក៏ដោយ ។ ដូច្នេះដើម្បីកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ថ្លៃដែលចំណាយលើសកម្មភាពទាំងនេះមិនត្រូវបូកបន្ថែមទៅលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដនោះទេ ។

៣- តម្លៃគិតពន្ធគយមិនបូកបញ្ចូលនូវការចំណាយ ឬថ្លៃខាងក្រោមនេះក្នុងករណីដែលវាត្រូវបានញែកចេញដោយឡែកពីថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដនៃទំនិញនាំចូល ។

(ក)- ការចំណាយសម្រាប់សាងសង់ ការផ្គុំតម្លើង ការជួសជុល ឬជំនួយបច្ចេកទេស ដែលកើតឡើងក្រោយការនាំចូលនូវទំនិញដូចជា ៖ រោងចក្រឧស្សាហកម្ម គ្រឿងម៉ាស៊ីន ឬបរិក្ខា ។

(ខ)- ថ្លៃដឹកជញ្ជូនក្រោយការនាំចូល ។

(គ)- ប្រាក់ពន្ធ និងអាករនៃប្រទេសនាំចូល ។

៤- ថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ គឺជាតម្លៃនៃទំនិញនាំចូល ។ ដូច្នេះចលនានៃប្រាក់ភាគហ៊ុន ឬការចំណាយដទៃទៀតពីអ្នកទិញទៅអ្នកលក់ ដែលមិនទាក់ទងទៅនឹងទំនិញនាំចូលមិនមែនជាចំណែកនៃតម្លៃគិតពន្ធគយទេ ។

កថាខណ្ឌ ១ (ក) (iii)

ក្នុងចំណោមការរឹតត្បិតដែលមិនបណ្តាលឲ្យថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដមិនអាចទទួលយកបាន គឺការរឹតត្បិតដែលមិនប៉ះពាល់ដល់ថ្លៃទំនិញ ។ ឧទាហរណ៍មួយចំពោះការរឹតត្បិតនេះគឺករណីដែលអ្នកលក់សំណូមពរឲ្យអ្នកទិញរថយន្តមិនទាន់ដាក់លក់ ឬតាំងបង្ហាញនូវរថយន្តនោះ មុនពេលកំណត់ចាប់ផ្តើមតាំងពិព័រណ៍ ដែលជាកាលបរិច្ឆេទនៃគម្រូឆ្នាំផលិតរថយន្ត ។

កថាខណ្ឌ ១ (ខ)

១- ប្រសិនបើការលក់ ឬថ្លៃស្ថិតនៅក្រោមល័ក្ខខ័ណ្ឌ ឬការពិចារណាដែលតម្លៃមិនអាចកំណត់បាន ចំពោះទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃនោះ តម្លៃគិតពន្ធគយមិនអាចកំណត់បានតាមតម្លៃចម្លងការទេ ។

ឧទាហរណ៍មួយចំនួនមានដូចខាងក្រោម ៖

(ក)- អ្នកលក់បង្កើតតម្លៃទំនិញនាំចូលដោយស្ថិតក្រោមល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលអ្នកទិញត្រូវទិញទំនិញដទៃទៀតតាមបរិមាណកំណត់ ។

(ខ)-ថ្លៃទំនិញនាំចូលផ្អែកទៅលើថ្លៃ ដែលអ្នកទិញទំនិញនាំចូលលក់ទំនិញដទៃផ្សេងទៀតទៅឲ្យអ្នកលក់ទំនិញនាំចូលនោះ ។

(គ)- ថ្លៃត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរូបភាពនៃការទូទាត់ ដែលមិនទាក់ទងនឹងទំនិញនាំចូល កាលបើទំនិញនាំចូលជាផលិតផលពាក់កណ្តាលសំរេច ដែលអ្នកលក់បានដាក់ល័ក្ខខ័ណ្ឌឲ្យអ្នកទិញត្រូវផ្តល់វិញតាមបរិមាណជាកំណត់នូវផលិតផលសំរេច ។

២- ផ្ទុយទៅវិញល័ក្ខខ័ណ្ឌ ឬក៏ការពិចារណាដែលទាក់ទងទៅនឹងផលិតកម្ម ឬការផ្សព្វផ្សាយរកទីផ្សារនៃទំនិញនាំចូល មិនមែនជាកត្តានៃការបដិសេធតម្លៃចម្លងការនោះទេ ។ ឧទាហរណ៍ការពិតដែលអ្នកទិញផ្គត់ផ្គង់ដល់អ្នកលក់នូវស្នាដៃវិស្វកម្ម និងគម្រោងការផ្សេងៗ ដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសនាំចូលមិនមែនជាមូលដ្ឋាននៃការបដិសេធតម្លៃចម្លងការដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១ ទេ ។ ដូចគ្នានេះដែរ ប្រសិនបើអ្នកទិញធ្វើសកម្មភាពដើម្បីផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ទោះជាមានកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយអ្នកលក់នូវសកម្មភាពទាក់ទងទៅនឹងការរកទីផ្សារនៃទំនិញនាំចូលក៏ដោយ ក៏ការចំណាយលើសកម្មភាពទាំងនេះមិនមែនជាផ្នែកនៃតម្លៃគិតពន្ធគយទេ ហើយក៏មិនមែនជាមូលដ្ឋានដើម្បីបដិសេធនូវតម្លៃចម្លងការនោះដែរ ។

កថាខណ្ឌទី ២

១- កថាខណ្ឌ ២ (ក) និងកថាខណ្ឌ ២(ខ) ចែងពីអត្ថន័យផ្សេងៗគ្នានៃការទទួលយកនូវតម្លៃចម្លងការ ។

២- កថាខណ្ឌ ២ (ក) ចែងថានៅពេលដែលអ្នកទិញនិងអ្នកលក់ពាក់ព័ន្ធគ្នា កាលៈទេសៈនៃការលក់នឹងត្រូវយកមកពិនិត្យ ហើយតម្លៃចម្លងការនឹងត្រូវចាត់ទុកជាជាតម្លៃគិតពន្ធគយ ប្រសិនបើការពាក់ព័ន្ធគ្នានេះមិនមានឥទ្ធិពលលើថ្លៃទំនិញទេ ។ វាមិនមានបំណងធ្វើការត្រួតពិនិត្យគ្រប់ករណីទាំងអស់នៅពេលដែលអ្នកទិញ និងអ្នកលក់មានការពាក់ព័ន្ធគ្នានោះទេ ។ ការត្រួតពិនិត្យបែបនេះ តម្រូវតែនៅពេលណាដែលមានការសង្ស័យអំពីការទទួលយកថ្លៃទំនិញ ។ នៅពេលដែលរដ្ឋបាលគយគ្មានការសង្ស័យអំពីការទទួលយកថ្លៃទំនិញ រដ្ឋបាលគយត្រូវតែទទួលយកដោយគ្មានសំណួរអ្វីបន្ថែម ទៀតចំពោះអ្នកនាំចូលឡើយ ។ ឧទាហរណ៍ រដ្ឋបាលគយអាចមានការត្រួតពិនិត្យលើកមុនៗនូវ

ទំនាក់ទំនង ឬក៏អាចមានព័ត៌មានលំអិតដែលពាក់ពន្ធ័រវាងអ្នកលក់ និងអ្នកទិញ ហើយក៏អាចបញ្ជាក់ពីការត្រួតពិនិត្យទាំងនោះ ឬក៏ព័ត៌មានស្តីពីទំនាក់ទំនងដែលពុំមានឥទ្ធិពលលើថ្លៃទំនិញ ។

៣- នៅពេលដែលរដ្ឋបាលគយមិនអាចទទួលយកបាននូវតម្លៃចម្លងការ ដោយពុំមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់នោះ រដ្ឋបាលគយត្រូវផ្តល់ឱកាសដល់អ្នកនាំចូលឲ្យផ្តល់នូវព័ត៌មានលំអិតបន្ថែមទៀត ដែលអាចជាការចាំបាច់ដល់ការត្រួតពិនិត្យលើកាលៈទេសៈជុំវិញការលក់ ។ ក្នុងបរិបទនេះ រដ្ឋបាលគយត្រូវរៀបចំការត្រួតពិនិត្យទិដ្ឋភាពពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយទៅនឹងកិច្ចចម្លងការនេះ ដោយរួមបញ្ចូលនូវរបៀបដែលអ្នកទិញ និងអ្នកលក់រៀបចំ នូវទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មរបស់ពួកគេ និងរបៀបគណនាតម្លៃទំនិញនោះដើម្បីកំណត់ថាតើទំនាក់ទំនងនោះមានឥទ្ធិពលលើថ្លៃទំនិញឬទេ ។ នៅពេលដែលគេអាចបង្ហាញថា អ្នកទិញនិងអ្នកលក់ ទោះបីមានការពាក់ព័ន្ធគ្នាក៏ដោយ ប៉ុន្តែគេលក់ដូរក្នុងតម្លៃដូចជាគ្មានការពាក់ព័ន្ធគ្នា នោះបញ្ជាក់ថា ថ្លៃមិនទទួលរងឥទ្ធិពលពីសម្ព័ន្ធភាពទេ ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើថ្លៃត្រូវបានទូទាត់ក្នុងលក្ខណៈស្របជាមួយនឹងថ្លៃលក់ដូរជាធម្មតា ឬដូចគ្នានឹងតម្លៃដែលអ្នកលក់កំណត់ថ្លៃចំពោះអ្នកទិញដទៃទៀតដែលគ្មានការពាក់ព័ន្ធគ្នា នេះបង្ហាញថាថ្លៃមិនទទួលរងឥទ្ធិពលពីការពាក់ព័ន្ធគ្នានោះទេ ។ មានឧទាហរណ៍ផ្សេងទៀតពេលដែលវាបានបង្ហាញថា ថ្លៃលក់ល្មមគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ទូទាត់ថ្លៃដើម បូកលើប្រាក់ចំណេញដែលជាចំណែកនៃប្រាក់ចំណេញសរុបរបស់សហគ្រាសក្នុងរយៈពេលណាមួយកំណត់ (ឧទាហរណ៍ប្រាក់ចំណេញប្រចាំឆ្នាំ) ក្នុងការលក់ទំនិញប្រភេទដូចគ្នា បង្ហាញឲ្យឃើញថាថ្លៃពុំមានទទួលរងឥទ្ធិពលនោះទេ ។

៤- កថាខណ្ឌ ២ (ខ) ផ្តល់ឱកាសដល់អ្នកនាំចូលដើម្បីបញ្ជាក់ថាតម្លៃចម្លងការកៀកជិតនឹងតម្លៃសាកល្បង ដែលរដ្ឋបាលគយបានយល់ព្រមលើកមុន និងដូចមានចែងនៅក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ ។ នៅពេលដែលតម្លៃសាកល្បងបានឆ្លើយតបនឹងកថាខណ្ឌ ២ (ខ) វាមិនចាំបាច់ត្រួតពិនិត្យលើបញ្ហាដែលទទួលរងឥទ្ធិពលក្នុងកថាខណ្ឌ ២ (ក)ទេ ។ ប្រសិនបើរដ្ឋបាលគយមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់នោះ ដោយមិនចាំបាច់សាកសួរព័ត៌មានលំអិតបន្ថែមទៀតនោះទេ មានន័យថាតម្លៃសាកល្បង ដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ២ (ខ) ត្រូវបានឆ្លើយតប ហើយគ្មានហេតុផលណាដើម្បីទាមទារឲ្យអ្នកនាំចូលបង្ហាញថាតម្លៃ

សាកល្បងនោះអាចទទួលយកបានទេ ។ ក្នុងកថាខណ្ឌ ២ (ខ) ពាក្យ "អ្នកទិញដែលមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធ" (Unrelated Buyer) មានន័យថាអ្នកទិញគ្មានការពាក់ព័ន្ធជាមួយអ្នកលក់ក្នុងគ្រប់ករណី ។

កថាខណ្ឌ ២ (ខ)

មានកត្តាជាច្រើនត្រូវយកមកពិចារណាក្នុងការកំណត់ថាតើតម្លៃមួយដែល " នៅកៀកជិតបំផុត " (Closely Approximates) ទៅនឹងតម្លៃមួយទៀតឬទេ ។ កត្តាទាំងនេះរួមមាន លក្ខណៈទំនិញនាំចូល (Nature of the goods), លក្ខណៈឧស្សាហកម្មនៃទំនិញនោះ (Nature of the Industry), រដូវកាលដែលទំនិញត្រូវបាននាំចូល និងភាពខុសគ្នានៃតម្លៃក្នុងលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មនោះ ។ ដោយហេតុថាកត្តាទាំងនេះខុសគ្នាពីករណីមួយទៅករណីមួយ គេមិនអាចបង្កើតនូវគំរូស្តង់ដារមួយឯកភាពសម្រាប់គ្រប់ករណីបានទេ ដូចជាការកំណត់ភាគរយជាដើម ។ ឧទាហរណ៍ ៖ ភាពខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចនៃតម្លៃចំពោះករណីប្រភេទទំនិញមួយអាចនឹងមិនទទួលយកបាន ប៉ុន្តែមានភាពខុសគ្នាខ្លាំងនៃតម្លៃរបស់ទំនិញប្រភេទផ្សេងទៀតបែរជាអាចទទួលយកបានទៅវិញក្នុងការកំណត់ថា តម្លៃចម្លងការនោះវានៅកៀកជិតទៅនឹងតម្លៃសាកល្បង ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ២ (ខ) នៃមាត្រា ១ ឬទេ ។

មាត្រា ២.-

១ (ក)- ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលមិនអាចកំណត់បានក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ តម្លៃគិតពន្ធគយគឺជាតម្លៃចម្លងការចំពោះទំនិញដូចគ្នាលក់សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ប្រទេសនាំចូលដូចគ្នា ហើយបាននាំចេញនៅពេលជាមួយ ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

(ខ) ក្នុងការអនុវត្តមាត្រានេះ តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នា ដែលបានលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មដូចគ្នា និងបរិមាណប្រហាក់ប្រហែលគ្នាបំផុតទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ត្រូវយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ។ នៅពេលគ្មានការលក់បែបនេះ តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នា ដែលបានលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មផ្សេងគ្នា និង/ឬក្នុងបរិមាណផ្សេងគ្នា អាចយកមកប្រើបាន ប្រសិនបើការកែតម្រូវដោយគិតពីភាពខុស

គ្នាពីកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម និង/ឬបរិមាណ អាចធ្វើទៅបានដោយឈរលើមូលដ្ឋានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ ដែលអាចបង្កើតឡើងនូវភាពសមហេតុផល និងភាពត្រឹមត្រូវនៃការកែតម្រូវនោះ ទោះជាការកែតម្រូវនោះនាំឲ្យកើន ឬថយតម្លៃក៏ដោយ ។

២- នៅពេលដែលថ្លៃ និងការចំណាយនានាយោងកថាខណ្ឌ ២ នៃមាត្រា ៨ បានបូកបញ្ចូលទៅក្នុងតម្លៃចម្លងការ គេត្រូវធ្វើការកែតម្រូវដោយពិចារណាពីភាពខុសគ្នានៃថ្លៃ និងការចំណាយផ្សេងៗរវាងទំនិញនាំចូល និងទំនិញដូចគ្នានោះ ដែលកើតឡើងដោយសារចម្ងាយផ្លូវ និងប្រភេទមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនជាដើម ។

៣- ក្នុងការអនុវត្តមាត្រានេះ ប្រសិនបើតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នាមានច្រើនលើសពីមួយ គេត្រូវយកតម្លៃចម្លងការណាដែលទាបជាងគេ ដើម្បីកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយចំពោះទំនិញនាំចូល ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ២

១- ក្នុងការអនុវត្តមាត្រា ២ ប្រសិនជាអាចធ្វើទៅបាន រដ្ឋបាលគយត្រូវប្រើប្រាស់ការលក់នៃទំនិញដូចគ្នាក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម និងកម្រិតបរិមាណប្រហាក់ប្រហែលគ្នាបំផុតទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។ បើសិនជាគ្មានការលក់បែបនេះទេ គេអាចប្រើការលក់ទំនិញដូចគ្នាក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌណាមួយនៃល័ក្ខខ័ណ្ឌទាំងបីដូចខាងក្រោម ៖

ក- ការលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មដូចគ្នា ប៉ុន្តែបរិមាណផ្សេងគ្នា

ខ- ការលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មផ្សេងគ្នា ប៉ុន្តែបរិមាណដូចគ្នា ឬ

គ- ការលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មផ្សេងគ្នា នឹងបរិមាណផ្សេងគ្នា ។

២- នៅពេលរកឃើញការលក់ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌណាមួយនៃល័ក្ខខ័ណ្ឌទាំងបីខាងលើ ការកែតម្រូវ នឹងត្រូវធ្វើឡើងតាមករណីដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ក- កត្តាបរិមាណ

ខ- កត្តាកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម ឬ

គ- កត្តាទាំងពីរនៃកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម និងបរិមាណ

៣- ពាក្យ (និង/ឬ) ផ្តល់នូវលទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ការលក់ និងធ្វើការកែតម្រូវជាចាំបាច់ក្នុងស្ថានភាពណាមួយនៃស្ថានភាពទាំងបីដូចបានចែងខាងលើ ។

៤- គោលបំណងនៃមាត្រា ២ តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញដូចគ្នាមានន័យថាជាតម្លៃគិតពន្ធគយដោយបានកែតម្រូវ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ខ) និងកថាខណ្ឌ ២ ដែលបានទទួលយល់ព្រមស្របតាមបញ្ញត្តិនៃ មាត្រា ១ ។

៥- ល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការកែតម្រូវដោយភាពខុសគ្នានៃកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម ឬកម្រិតបរិមាណគឺថា ការកែតម្រូវនេះទោះជាបណ្តាលឲ្យមានការកើនឡើង ឬថយតម្លៃក៏ដោយ ត្រូវធ្វើឡើងតែក្នុងករណីមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ ដែលបង្កើតឡើងនូវភាពសមហេតុផល និងភាពត្រឹមត្រូវនៃការកែតម្រូវ ។ ឧទាហរណ៍ ៖ តារាងតម្លៃដែលអាចយកជាការបាន (Valid Prices List) ដែលមានតម្លៃយោងទៅលើកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម ឬកម្រិតបរិមាណផ្សេងគ្នា ។ ជាឧទាហរណ៍ចំពោះករណីនេះ ប្រសិនបើទំនិញនាំចូលដែលត្រូវកំណត់តម្លៃរួមមានការដឹកជញ្ជូនចំនួន ១០ ឯកតា ហើយទំនិញដូចគ្នានេះបាននាំចូល ដែលមានតម្លៃចម្លងការ ពាក់ព័ន្ធនឹងការលក់ចំនួន ៥០០ ឯកតា ហើយគេបានដឹងថាអ្នកលក់បានផ្តល់ការលក់បញ្ចុះថ្លៃតាមបរិមាណ ការកែតម្រូវត្រូវធ្វើឡើងតាមតារាងបញ្ចុះតម្លៃរបស់អ្នកលក់ ហើយត្រូវយកតម្លៃដែលត្រូវលក់តាមបរិមាណ ១០ ឯកតា ។ កិច្ចប្រតិបត្តិនេះមិនបានតម្រូវថា ការលក់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងបរិមាណ ១០ ឯកតានោះទេ ដរាបណាមានតារាងតម្លៃពិតប្រាកដ តាមរយៈការលក់ក្នុងបរិមាណផ្សេងទៀត ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីពុំមានវិធានដែលអាចវាស់វែងបានបែបនេះទេ ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២ គឺមិនអាចធ្វើឡើងបានទេ ។

មាត្រា ៣.-

១.(ក)- ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលមិនអាចកំណត់បានក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ និងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២ តម្លៃគិតពន្ធគយគឺជាតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាលក់សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ប្រទេសនាំចូលដូចគ្នា ហើយបាននាំចេញនៅពេលដូចគ្នា ឬពេលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

(ខ)- ក្នុងការអនុវត្តមាត្រានេះ តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែលលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម និងកម្រិតបរិមាណដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលបានកំណត់តម្លៃត្រូវបានយកមកប្រើសម្រាប់កំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ។ កាលបើគ្មានការលក់បែបនេះ តម្លៃ

ចម្លងការនៃទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដែលលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មផ្សេងគ្នា និង/ឬ បរិមាណផ្សេងគ្នា ការកែតម្រូវនឹងត្រូវយកមកពិចារណាទៅតាមភាពខុសគ្នានៃកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម និង/ឬកម្រិតបរិមាណនោះ ។ ការកែតម្រូវបែបនេះអាចធ្វើឡើង ដរាបណាមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ដែលបង្កើតឡើងនូវភាពសមហេតុផល និងភាពត្រឹមត្រូវ ទោះជាការកែតម្រូវនេះនាំឲ្យមានការកើនឡើង ឬក៏ថយចុះក៏ដោយ ។

២- នៅពេលដែលថ្លៃ និងការចំណាយផ្សេងៗយោងទៅលើកថាខណ្ឌ ២ នៃមាត្រា ៨ ត្រូវបានគេបូកបញ្ចូលនៅក្នុងតម្លៃចម្លងការ ការកែតម្រូវត្រូវធ្វើឡើងដោយពិចារណាលើភាពខុសគ្នានៃថ្លៃ និងការចំណាយរវាងទំនិញនាំចូល និងទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាកើតឡើងពីភាពខុសគ្នានៃចម្ងាយផ្លូវ និងប្រភេទមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ។

៣- ក្នុងការអនុវត្តមាត្រានេះ ប្រសិនបើតម្លៃចម្លងការនៃទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាមានច្រើនលើសពីមួយ តម្លៃដែលទាបបំផុតនឹងត្រូវគេយកមកប្រើដើម្បីកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូល ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ៣

១- ក្នុងការអនុវត្តមាត្រា ៣ ប្រសិនជាអាចធ្វើទៅបាន រដ្ឋបាលគយត្រូវប្រើប្រាស់ការលក់នៃទំនិញប្រហាក់ ប្រហែលគ្នា ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម និងកម្រិតបរិមាណច្រើនដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។ នៅពេលដែលគ្មានការលក់បែបនេះ គេអាចប្រើការលក់ទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌណាមួយនៃល័ក្ខខ័ណ្ឌទាំងបីខាងក្រោម ៖

(ក)- ការលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មដូចគ្នា ប៉ុន្តែក្នុងកម្រិតបរិមាណផ្សេងគ្នា ។

(ខ)- ការលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មខុសគ្នា ប៉ុន្តែបរិមាណដូចគ្នា ។

(គ)- ការលក់ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មខុសគ្នា និង ក្នុងកម្រិតបរិមាណខុសគ្នា ។

២- នៅពេលរកឃើញការលក់ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌណាមួយនៃល័ក្ខខ័ណ្ឌខាងលើ ការកែតម្រូវនឹងត្រូវធ្វើឡើងតាមករណីដូចខាងក្រោម ៖

(ក)- កត្តាបរិមាណ

(ខ)- កត្តាកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម ឬ

(គ)- កត្តាកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម និងកម្រិតបរិមាណ ។

៣- ពាក្យ (និង/ឬ) ផ្តល់លទ្ធភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ការលក់ និងធ្វើការកែតម្រូវជាចាំបាច់ក្នុងស្ថានភាពណាមួយនៃស្ថានភាពទាំងបីដូចបានចែងខាងលើ ។

៤- ក្នុងគោលបំណងនៃមាត្រា ៣ តម្លៃចម្លងការនៃទំនិញនាំចូលប្រហាក់ប្រហែលគ្នា គឺជាតម្លៃគិតពន្ធគយ ដោយបានកែតម្រូវដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ខ) និងកថាខណ្ឌ ២ នៃមាត្រា ១ ។

៥- ល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការកែតម្រូវ ដោយសារកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម ឬកម្រិតបរិមាណផ្សេងគ្នាគឺថា ទោះជាការកែតម្រូវនោះ ធ្វើឲ្យមានការកើនឡើងឬថយចុះនូវតម្លៃក៏ដោយ វាអាចធ្វើឡើងបានតែក្នុងករណីមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ ដែលបង្កើតឡើងនូវភាពសមហេតុផល និងភាពត្រឹមត្រូវនៃការកែតម្រូវនោះ ។ ឧទាហរណ៍ ៖ តារាងតម្លៃដែលអាចយកជាការបាន ដោយយោងតាមកម្រិតពាណិជ្ជកម្ម ឬបរិមាណផ្សេងៗគ្នា ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើទំនិញនាំចូលដែលត្រូវកំណត់តម្លៃមានចំនួន ១០ ឯកតា រីឯទំនិញនាំចូលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាមានតម្លៃចម្លងការពាក់ព័ន្ធនឹងការលក់ចំនួន ៥០០ ឯកតានោះ ហើយដោយដឹងថាអ្នកលក់បានផ្តល់ការបញ្ចុះថ្លៃតាមបរិមាណទិញ ការកែតម្រូវអាចធ្វើឡើងបានដោយផ្អែកទៅលើតារាងតម្លៃរបស់អ្នកលក់ ដោយយកតម្លៃចំពោះការលក់ ១០ ឯកតា ។ កិច្ចចម្លងការនេះមិនតម្រូវថា ការលក់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងបរិមាណ ១០ ឯកតានោះទេ ដរាបណាមានតារាងតម្លៃពិតប្រាកដតាមរយៈការលក់ក្នុងបរិមាណផ្សេងទៀត ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើពុំមានវិធានដែលអាចវាស់វែងបានបែបនេះទេ ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣ គឺមិនអាចធ្វើឡើងបានទេ ។

មាត្រា ៤.-

ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលមិនអាចកំណត់បានក្នុងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ មាត្រា ២ និងមាត្រា ៣ តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវកំណត់តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥ ឬបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦ ប្រសិនបើមាត្រា ៥ មិនអាចអនុវត្តបាន ។ ក្នុងករណីនេះ មាត្រា ៥ និង

មាត្រា ៦ អាចអនុវត្តត្រឡប់បាន ដែលមានន័យថា គេអាចប្រើមាត្រា ៦ មុនមាត្រា ៥ បាន នៅពេលដែលមានការស្នើសុំពីអ្នកនាំចូល ។

មាត្រា ៥.-

១.(ក)- ប្រសិនបើទំនិញនាំចូល ឬទំនិញនាំចូលដូចគ្នា ឬទំនិញនាំចូលប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ត្រូវបានលក់ទៅប្រទេសនាំចូលតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការនាំចូល តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលនោះតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ត្រូវផ្អែកលើតម្លៃឯកតានៃទំនិញនាំចូល ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដែលត្រូវបានលក់ក្នុងបរិមាណច្រើនបំផុតនៅពេលដូចគ្នា ឬពេលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងពេលនាំចូលទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃទៅឲ្យបុគ្គលដែលមិនមានការពាក់ព័ន្ធគ្នានឹងអ្នកទិញ ដោយដកចេញនូវការចំណាយដូចខាងក្រោម ៖

(i). កម្រៃសេវាដែលជាធម្មតាត្រូវទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ ឬក៏ការបន្ថែមសម្រាប់ប្រាក់ចំណេញ និងការចំណាយទូទៅក្នុងការលក់នៅក្នុងប្រទេសនាំចូលនូវទំនិញនាំចូលប្រភេទដូចគ្នា ។

(ii). ថ្លៃដឹកជញ្ជូន និងថ្លៃធានារ៉ាប់រង និងថ្លៃរួមផ្សំផ្សេងៗទៀត ដែលបានចំណាយក្នុងប្រទេសនាំចូល ។

(iii). នៅពេលដែលសមរម្យអាចធ្វើទៅបាន ថ្លៃ និងការចំណាយនានាចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ២ នៃមាត្រា ៨ ។

(iv). ពន្ធ និងអាករគយ និងពន្ធក្នុងប្រទេសផ្សេងទៀត ដែលត្រូវបង់ក្នុងប្រទេសនាំចូលដោយហេតុផលនៃការនាំចូល ឬលក់ទំនិញនោះ ។

(ខ)- ប្រសិនបើគ្មានទំនិញនាំចូល ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាត្រូវបានលក់នៅពេលដូចគ្នា ឬ ពេលប្រហាក់ប្រហែលនៃការនាំចូលទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃទេ តម្លៃគិតពន្ធគយតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ ១ (ក) ត្រូវផ្អែកលើតម្លៃឯកតានៃទំនិញនាំចូល ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាត្រូវបានលក់នៅក្នុងប្រទេសនាំចូលក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌជាទំនិញនាំចូលក្នុងកាលបរិច្ឆេទថ្មីបំផុត បន្ទាប់ពីការនាំចូលទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ប៉ុន្តែមិនលើសពីសុពលភាព ៩០ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីការនាំចូលនេះ ។

២- ប្រសិនបើគ្មានទំនិញនាំចូល ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាត្រូវបានលក់ក្នុងប្រទេសនាំចូលទៅតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចការនាំចូលនោះ ហើយប្រសិនបើមានការស្នើសុំពីអ្នកនាំចូល តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវផ្អែកលើតម្លៃឯកតានៃទំនិញនាំចូល ដែលបន្ទាប់ពីបានធ្វើការកែច្នៃបន្ថែម ត្រូវបានលក់ក្នុងបរិមាណច្រើនបំផុតទៅឲ្យបុគ្គលនៅក្នុងប្រទេសនាំចូល ដែលគ្មានការពាក់ព័ន្ធនឹងគ្នា ដោយដកចេញនូវតម្លៃបន្ថែមលើការកែច្នៃ និងចំណាយផ្សេងៗ ចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ក) ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ៥

១- ពាក្យ " តម្លៃឯកតានៅពេលដែលទំនិញត្រូវបានលក់ក្នុងបរិមាណច្រើនបំផុត" មានន័យថា តម្លៃឯកតានៃទំនិញដែលមានចំនួនច្រើនបំផុតត្រូវបានលក់ទៅឲ្យបុគ្គលដែលគ្មានការពាក់ព័ន្ធគ្នា ក្នុងកម្រិតពាណិជ្ជកម្មដំបូង បន្ទាប់ពីការនាំចូលនៃទំនិញត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

២- ឧទាហរណ៍ ៖ ទំនិញត្រូវបានលក់តាមតម្លៃដែលផ្ដល់ឲ្យនូវការអនុគ្រោះចំពោះការបញ្ជាទិញក្នុងបរិមាណដ៏ច្រើន ។

បរិមាណលក់	តម្លៃឯកតា	ចំនួនលក់	បរិមាណសរុបលក់ក្នុងតម្លៃនីមួយៗ
១ - ១០ ឯកតា	១០០	លក់ ១០ ដង នៃ ៥ ឯកតា	៦៥
		លក់ ៥ ដង នៃ ៣ ឯកតា	
១១- ២៥ ឯកតា	៩៥	លក់ ៥ ដង នៃ ១១ ឯកតា	៥៥
លើស ២៥ ឯកតា	៩០	លក់ ១ ដង នៃ ៣០ឯកតា	៨០
		លក់ ១ ដង នៃ ៥០ ឯកតា៨០	

ចំនួនឯកតាច្រើនបំផុតលក់ក្នុងតម្លៃនីមួយៗគឺ ៨០ ដូច្នេះតម្លៃឯកតានៃការលក់ក្នុងបរិមាណច្រើនបំផុតនោះគឺ ៩០ ។

៣- ឧទាហរណ៍ផ្សេងទៀត មានការលក់ ២ បានកើតឡើង ។ នៅក្នុងការលក់លើកទី ១ ចំនួន ៥០០ ឯកតា ត្រូវបានលក់ក្នុងតម្លៃនីមួយៗ ៩៥ ឯកតារូបិយប័ណ្ណ ។

ការលក់លើកទី ២ ចំនួន ២០០ ឯកតា ត្រូវបានលក់ក្នុងតម្លៃទីមួយៗ ៩០ ឯកតារូបិយប័ណ្ណ ។ នៅក្នុងឧទាហរណ៍នេះបរិមាណលក់ច្រើនជាងគេគឺ ៥០០ ដូច្នេះតម្លៃឯកតានៃការលក់ក្នុងបរិមាណច្រើនបំផុតនោះគឺ ៩៥ ។

៤- ឧទាហរណ៍ទី ៣ មានស្ថានភាពដូចខាងក្រោម នៅពេលដែលមានបរិមាណផ្សេងៗគ្នាត្រូវបានលក់ក្នុងតម្លៃផ្សេងៗគ្នា ។

(ក)- ការលក់

បរិមាណលក់	តម្លៃឯកតា
៤០ ឯកតា	១០០
៣០ ឯកតា	៩០
១៥ ឯកតា	១០០
៥០ ឯកតា	៩៥
២៥ ឯកតា	១០៥
៣៥ ឯកតា	៩០
៥ ឯកតា	១០០

(ខ)- ចំនួនសរុប

បរិមាណលក់សរុប	តម្លៃឯកតា
៦៥	៩០
៥០	៩៥
៦០	១០០
២៥	១០៥

នៅក្នុងឧទាហរណ៍នេះ ចំនួនច្រើនជាងគេនៃឯកតាត្រូវបានលក់គឺ ៦៥ ។ ដូច្នេះ តម្លៃឯកតាក្នុងបរិមាណដ៏ច្រើននោះគឺ ៩០ ។

៥- ការលក់ណាមួយនៅក្នុងប្រទេសនាំចូល ដូចដែលបានពណ៌នាក្នុងកថាខណ្ឌ ១ ខាងលើទៅបុគ្គលដែលផ្គត់ផ្គង់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ដោយមិនគិតប្រាក់ ឬបន្ថយតម្លៃសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិត ឬការលក់សម្រាប់នាំចេញនៃទំនិញនាំចូល

ការចំណាយផ្សេងៗដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ក) មាត្រា ៨ មិនត្រូវយកមកធ្វើជាថ្លៃឯកតាជាមូលដ្ឋាននៃការកំណត់តម្លៃ គិតពន្ធគយនៃមាត្រា ៥ នេះទេ ។

៦- គួរកត់សំគាល់ថា យោងកថាខណ្ឌ ១ នៃមាត្រា ៥ " ផលចំណេញ និងការចំណាយទូទៅ " ត្រូវគេយកមកប្រើជារួម ។ តួលេខសម្រាប់គោលបំណងនៃការដកចេញនេះត្រូវបានកំណត់ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃព័ត៌មានដែលបានផ្តល់ឲ្យ ដោយអ្នកនាំចូល ឬតំណាង បើសិនជាតួលេខរបស់អ្នកនាំចូលស្របគ្នាជាមួយនឹងតួលេខលក់នៅក្នុងប្រទេសនាំចូលនៃទំនិញនាំចូលដែលមានប្រភេទដូចគ្នានោះ ។ នៅពេលដែលតួលេខរបស់អ្នកនាំចូលមិនស្របគ្នាជាមួយតួលេខទាំងនេះ ពេលនោះចំនួនប្រាក់ចំណេញ និង ការចំណាយទូទៅអាចឈរលើព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធពីប្រភពផ្សេង ជាជាងព័ត៌មានដែលបានផ្តល់ដោយអ្នកនាំចូល ។

៧- " ការចំណាយទូទៅ " រួមមានថ្លៃចំណាយដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ក្នុងការលក់ទំនិញនោះ ។

៨- ពន្ធក្នុងប្រទេសដែលនឹងត្រូវបង់ដោយហេតុផលនៃការលក់ទំនិញ ហើយដែលការដកចេញនេះមិនត្រូវបានធ្វើឡើងតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ ១(ក) (iv) នៃមាត្រា ៥ ទេ វានឹងត្រូវដកចេញដោយយោងបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ ១ (ក) (i) នៃមាត្រា៥ ។

៩- ការកំណត់កម្រៃសេវា ឬប្រាក់ចំណេញធម្មតា និងការចំណាយទូទៅណាមួយតាមបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ ១ នៃមាត្រា ៥ ករណីដែលថា តើទំនិញនោះជា "ទំនិញដែលមានកម្រិត ឬប្រភេទដូចគ្នា" ឬទេ ត្រូវកំណត់ឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋានមួយករណីម្តងៗ តាមកាលៈទេសៈជាក់ស្តែង ។ ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យលើការលក់នៅក្នុងប្រទេសនាំចូលនៃក្រុមទំនិញនាំចូល ដែលមានកម្រិត ឬប្រភេទដូចគ្នារួមទាំងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ហើយដែលព័ត៌មានសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធអាចត្រូវបានផ្តល់ឲ្យ ។ ក្នុងគោលបំណងនៃមាត្រា ៥ "ទំនិញដែលមានកម្រិត ឬប្រភេទដូចគ្នា" រួមមានទំនិញនាំចូលមកពីប្រទេសតែមួយដូចគ្នានឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ព្រមទាំងទំនិញដែលនាំចូលមកពីប្រទេសដទៃ ។

១០- តាមគោលបំណងនៃកថាខណ្ឌ ១ (ខ) នៃមាត្រា ៥ "កាលបរិច្ឆេទដំបូងបំផុត" គឺជាកាលបរិច្ឆេទនៃការលក់ទំនិញនាំចូល ឬទំនិញដូចគ្នា ឬទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នាត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងបរិមាណគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង្កើតបានជាថ្លៃឯកតា ។

១១- នៅពេលដែលវិធីសាស្ត្រក្នុងកថាខណ្ឌ ២ នៃមាត្រា ៥ ត្រូវបានគេយកមកប្រើ ការដកចេញនានាត្រូវបានគេធ្វើឡើងសម្រាប់តម្លៃបន្ថែមក្នុងការកែច្នៃបន្ថែមទៀត ដោយផ្អែកលើទិន្នន័យដែលអាចវាស់វែងបានទាក់ទងនឹងថ្លៃនៃការងារនេះ ។ រូបមន្តឧស្សាហកម្មនានាដែលគេទទួលស្គាល់ ក្បួនខ្នាត វិធីសាស្ត្រសាងសង់ និងកិច្ចប្រតិបត្តិឧស្សាហកម្មផ្សេងទៀត បង្កើតបានជាទម្រង់ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការគណនា ។

១២- គេទទួលស្គាល់ថា វិធីសាស្ត្រកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ២ នៃមាត្រា ៥ ជាធម្មតាមិនត្រូវបានគេយកមកប្រើប្រាស់ទេ នៅពេលដែលទំនិញនាំចូលនោះបានបាត់បង់អត្តសញ្ញាណបន្ទាប់ពីការកែច្នៃបន្ថែម ។ ប៉ុន្តែវាអាចមានករណីខ្លះ បើទោះបីជាអត្តសញ្ញាណរបស់ទំនិញនាំចូលត្រូវបាត់បង់ក៏ដោយ គេនៅតែអាចកំណត់បានត្រឹមត្រូវនូវតម្លៃបន្ថែមនៃការកែច្នៃដោយពុំមានការលំបាក ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត វាក៏អាចមានករណីខ្លះទៀតដែលទំនិញនាំចូលនោះរក្សាបាននូវអត្តសញ្ញាណរបស់វា ប៉ុន្តែវាបង្កើតឡើងនូវកត្តាបន្ទាប់បន្សំមួយនៃទំនិញត្រូវបានលក់ក្នុងប្រទេសនាំចូល ដែលធ្វើឲ្យការប្រើប្រាស់នីតិវិធីកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយនៃមាត្រា ៥ នេះ ធ្វើឡើងមិនបានត្រឹមត្រូវ ។ ក្នុងទស្សនៈខាងលើ ស្ថានភាពនីមួយៗនៃវិធីសាស្ត្រនេះ ត្រូវពិចារណាមួយករណីម្តងៗ ។

មាត្រា ៦.-

១- តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះគឺផ្អែកលើតម្លៃគណនា (Computed Value) ។ តម្លៃគណនាគឺជាផលបូកនៃទឹកប្រាក់ ៖

(ក)- ថ្លៃ ឬតម្លៃនៃវត្ថុធាតុដើម និងការផលិត ឬដំណើរការកែច្នៃផ្សេងទៀត ដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតទំនិញនាំចូល ។

(ខ)- ចំនួនប្រាក់ចំណេញ និងការចំណាយទូទៅ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការលក់ទំនិញជាធម្មតាដែលមានកម្រិត ឬប្រភេទដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ហើយដែលផលិតដោយអ្នកផលិតនៅក្នុងប្រទេសនាំចេញសម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ប្រទេសនាំចូល ។

(គ)- ថ្លៃ ឬតម្លៃនៃការចំណាយចាំបាច់ផ្សេងទៀតនានា ឆ្លុះបញ្ចាំងពីជម្រើសក្នុងការកំណត់ តម្លៃដោយប្រទេសជាសមាជិក ចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ២ នៃមាត្រា ៨ ។

២- គ្មានប្រទេសជាសមាជិកណាមួយអាចទាមទារ ឬបង្ខំទៅបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលគ្មានទីលំនៅក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួន ឲ្យបង្កើតឡើង ឬក៏អនុញ្ញាតឲ្យចូលមើលនូវបញ្ជីគណនេយ្យ ឬកំណត់ត្រាផ្សេងទៀតនានាសម្រាប់គោលបំណងនៃការកំណត់តម្លៃគណនានោះទេ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ព័ត៌មានដែលបានផ្ដល់ឱ្យដោយអ្នកផលិតទំនិញ សម្រាប់គោលបំណងនៃការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះអាចត្រូវបានបញ្ជាក់ផ្ទៀងផ្ទាត់នៅក្នុងប្រទេសផ្សេងៗទៀត ដោយអាជ្ញាធរនៃប្រទេសនាំចូល ដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នកផលិត ហើយប្រសិនបើគេអាចផ្ដល់ដំណឹងជាមុនទាន់ពេលទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសនេះ ហើយដែលប្រទេសនោះមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការស៊ើបអង្កេតនោះទេ ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ៦

១- ជាទូទៅ តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវកំណត់តាមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលទទួលបានក្នុងប្រទេសនាំចូល ។ ប៉ុន្តែ ដើម្បីកំណត់តម្លៃតាមវិធីសាស្ត្រតម្លៃគណនាបាន វាជាការចាំបាច់ដើម្បីពិនិត្យមើលពីថ្លៃចំណាយនានាក្នុងការផលិតទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ និងព័ត៌មានផ្សេងទៀតដែលត្រូវប្រមូលពីខាងក្រៅប្រទេសនាំចូល ។ ជាងនេះទៀតមានករណីជាច្រើន ដែលអ្នកផលិតទំនិញស្ថិតនៅក្រៅពីយុត្តាធិការនៃអាជ្ញាធរប្រទេសនាំចូល ។ វិធីសាស្ត្រតម្លៃគណនា ជាទូទៅមិនត្រូវប្រើប្រាស់ទេ នៅពេលដែលអ្នកទិញ និងអ្នកលក់មានទំនាក់ទំនងគ្នា ហើយអ្នកផលិតទំនិញត្រូវរៀបចំផ្ដល់ដល់អាជ្ញាធររបស់ប្រទេសនាំចូលនូវថ្លៃចំណាយក្នុងការផលិតចាំបាច់នានា និងផ្ដល់នូវការសម្របសម្រួលសម្រាប់ការផ្ទៀងផ្ទាត់ជាបន្តបន្ទាប់ទៀត ក្នុងករណីចាំបាច់ ។

២- យោងកថាខណ្ឌ ១ (ក) នៃមាត្រា ៦ " ថ្លៃដើម ឬតម្លៃ (Cost or Value) " ត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងការផលិតទំនិញ ដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ដែលផ្ដល់ដោយអ្នកផលិត ឬអ្នកតំណាង ។ គេត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃគណនីពាណិជ្ជកម្ម (Commercial Accounts) របស់អ្នកផលិត ប្រសិនបើគណនីនោះ ស្របទៅនឹងគោលការណ៍គណនេយ្យទូទៅដែលអាចទទួលយកបាន (GAAP) ហើយត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងប្រទេសផលិតទំនិញ ។

៣- " ថ្លៃដើម ឬតម្លៃ " ត្រូវបូកបញ្ចូលនូវថ្លៃនៃធាតុនានាដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ក) (ii) និង (ក) (iii) នៃមាត្រា ៨ ។ គេក៏ត្រូវបញ្ចូលផងដែរនូវធាតុមួយចំនួនផ្សេងទៀតដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ខ) នៃមាត្រា ៨ ដែលធាតុទាំងនេះ ត្រូវបែងចែកតាមគោលការណ៍សមាមាត្រ (apportion) ស្របតាមបញ្ញត្តិក្នុងកំណត់សម្គាល់ពាក់ព័ន្ធនៃមាត្រា ៨ ហើយដែលព័ត៌មានទាំងនេះបានផ្តល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលពីអ្នកទិញសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដែលទាក់ទិនជាមួយការផលិតទំនិញនាំចូល ។ តម្លៃនៃធាតុកំណត់ដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ខ) (iv) នៃមាត្រា ៨ ដែលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងប្រទេស នាំចូលនឹងត្រូវបញ្ចូលតែក្នុងករណី ដែលធាតុទាំងនេះត្រូវទទួលបន្ទុកចំណាយដោយអ្នកផលិតប៉ុណ្ណោះ ។ យើងត្រូវយល់ថា ពុំមានថ្លៃ ឬតម្លៃនៃធាតុនានាដែលបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌនេះនឹងត្រូវបានបូកបញ្ចូលពីរដងក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ តាមវិធីសាស្ត្រនៃតម្លៃគណនាឡើយ ។

៤- យោងកថាខណ្ឌ ១ (ខ) នៃមាត្រា ៦ " ចំនួនប្រាក់ចំណេញ និងការចំណាយទូទៅ " ត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលផ្តល់ដោយអ្នកផលិត ឬអ្នកតំណាង បើសិនជាតួលេខរបស់អ្នកផលិតស្របទៅនឹងព័ត៌មាន ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងការលក់ទំនិញប្រភេទដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ហើយដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកផលិតក្នុងប្រទេសនាំចេញសម្រាប់នាំចេញទៅប្រទេសនាំចូល ។

៥- នៅក្នុងបរិបទនេះគួរកត់សំគាល់ថា " ចំនួនប្រាក់ចំណេញ និងការចំណាយទូទៅ " ត្រូវគិតជារួម ។ ប្រសិនបើក្នុងករណីខ្លះតួលេខប្រាក់ចំណេញរបស់អ្នកផលិតទាប និងការចំណាយទូទៅខ្ពស់ តែប្រាក់ចំណេញ និងការចំណាយរបស់អ្នកផលិតដែលគិតរួមគ្នា ស្របទៅនឹងការឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងការលក់ទំនិញជាធម្មតា ដែលមានកម្រិត ឬប្រភេទដូចគ្នា ។ ស្ថានភាពបែបនេះអាចនឹងកើតមានឡើង ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើផលិតផលត្រូវបានចាប់ដាក់ឲ្យដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសនាំចូល ហើយផលិតករសុខចិត្តមិនទទួលយកប្រាក់ចំណេញ ឬទទួលយកប្រាក់ចំណេញតិចតួចគ្រាន់តែដើម្បីទូទាត់នឹងការចំណាយទូទៅខ្ពស់ក្នុងការដាក់ឲ្យដំណើរការផលិតផលនោះ ។ នៅពេលដែលផលិតករអាចបង្ហាញថា ប្រាក់ចំណេញទាបពីការលក់ទំនិញនាំចូលពីព្រោះតែមានស្ថានភាពពាណិជ្ជកម្មពិសេសណាមួយនោះ តួលេខប្រាក់ចំណេញពិតប្រាកដរបស់ផលិតករនឹងត្រូវយកមក

ពិចារណា ប្រសិនបើផលិតករមានហេតុផលពាណិជ្ជកម្មសមស្របដើម្បីបញ្ជាក់ ហើយនយោបាយកំណត់ថ្លៃរបស់អ្នកលក់ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីនយោបាយកំណត់ថ្លៃជាធម្មតារបស់សាខាឧស្សាហកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ ។ ស្ថានភាពទាំងនេះអាចកើតមានឡើង ឧទាហរណ៍ដូចជានៅពេលណាដែលផលិតករត្រូវបានបង្ខំចិត្តបញ្ចុះតម្លៃទំនិញ ជាបណ្ដោះអាសន្នដោយសារតែតម្រូវការធ្លាក់ចុះដោយមិនបានព្រៀងទុកជាមុន ឬនៅពេលណាដែលពួកគេលក់ផលិតផលនេះដើម្បីបំពេញបន្ថែមទំនិញផ្សេងទៀតដែលកំពុងផលិតនៅក្នុងប្រទេសនាំចូលហើយទទួលយកប្រាក់ចំណេញទាប ដើម្បីរក្សានូវការប្រកួតប្រជែង ។ ប្រសិនបើតួលេខប្រាក់ចំណេញផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ផលិតករ និងការចំណាយទូទៅមិនស្របគ្នាជាមួយនឹងការឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងការលក់ទំនិញដែលមានកម្រិត ឬប្រភេទដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ផលិតឡើងដោយផលិតករនៅឯបរទេស នាំចេញទៅកាន់ប្រទេសនាំចូលនោះទេ ប្រាក់ចំណេញសរុប និងការចំណាយទូទៅនឹងត្រូវគណនាដោយផ្អែកលើព័ត៌មាន ដែលពាក់ព័ន្ធជាជាងព័ត៌មានដែលផ្ដល់ដោយផលិតករ ឬតំណាង ។

៦- កាលបើព័ត៌មានក្រៅពីព័ត៌មានដែលបានផ្ដល់ដោយអ្នកផលិតត្រូវបានប្រើសម្រាប់គោលបំណងកំណត់តម្លៃតាមវិធីសាស្ត្រគណនានោះ អាជ្ញាធរនៃប្រទេសនាំចូលត្រូវផ្ដល់ព័ត៌មានទៅអ្នកនាំចូល ប្រសិនបើមានការស្នើសុំនូវប្រភពព័ត៌មានទាំងនេះ នូវទិន្នន័យដែលប្រើ ហើយការគណនាត្រូវផ្អែកតាមព័ត៌មានទាំងនេះ ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១០ ។

៧- យោងកថាខណ្ឌ ១ (ខ) នៃមាត្រា ៦ "ការចំណាយទូទៅ" រួមមានថ្លៃចំណាយផ្ទាល់ (Direct Costs) និងថ្លៃចំណាយមិនផ្ទាល់ (Indirect Costs) នៃការផលិត និងការលក់ទំនិញសម្រាប់នាំចេញ ដែលមិនទាន់បានគិតបញ្ចូលក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ក) នៃមាត្រា ៦ ។

៨- ទោះបីជាទំនិញខ្លះស្ថិតក្នុង " កម្រិត ឬប្រភេទដូចគ្នា " ទៅនឹងទំនិញដទៃទៀតក៏ដោយ ការកំណត់តម្លៃត្រូវធ្វើមួយករណីម្ដងៗ ដោយផ្អែកលើកាលៈទេសៈជាក់ស្ដែងទាក់ទិននឹងចម្ងការនោះ ។ ក្នុងការកំណត់ប្រាក់ចំណេញ និងការចំណាយទូទៅតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦ គេត្រូវពិនិត្យមើលការលក់សម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ប្រទេសនាំចូលនៃក្រុមនៃទំនិញដែលមានលំដាប់ ឬក្រុមជិតគ្នាបំផុត រួមបញ្ចូលទាំងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ តាម

ព័ត៌មានចាំបាច់ដែលបានផ្តល់ ។ សម្រាប់គោលបំណងនៃមាត្រា ៦ "ទំនិញដែលមានប្រភេទដូចគ្នា" ត្រូវតែមកពីប្រទេសតែមួយដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវបានកំណត់តម្លៃ ។

មាត្រា ៧.-

១- ប្រសិនបើតម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលមិនអាចកំណត់បានតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ ដល់មាត្រា ៦ តម្លៃគិតពន្ធគយនឹងត្រូវកំណត់ដោយប្រើវិធីសាស្ត្រសមហេតុផលស្របនឹងគោលការណ៍ និងបញ្ញត្តិទូទៅនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ និងមាត្រា ៧ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម (GATT) ឆ្នាំ១៩៩៤ និងផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃទិន្នន័យដែលមាននៅក្នុងប្រទេសនាំចូល ។

២- គ្មានតម្លៃគិតពន្ធគយណាដែលត្រូវកំណត់តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម ៖

(ក). តម្លៃលក់ក្នុងប្រទេសនាំចូលនូវទំនិញដែលបានផលិតក្នុងប្រទេសនោះ ។

(ខ). ប្រព័ន្ធដែលផ្តល់ឲ្យការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយទទួលយកនូវតម្លៃខ្ពស់ជាងក្នុងចំណោមជំរើសនៃ តម្លៃពីរ ។

(គ). ថ្លៃទំនិញនៅទីផ្សារក្នុងស្រុកនៃប្រទេសនាំចេញ ។

(ឃ). ថ្លៃផលិតកម្មក្រៅពីតម្លៃគណនាដែលបានកំណត់សម្រាប់ទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ស្របទៅនឹងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦ ។

(ង). តម្លៃទំនិញសម្រាប់នាំចេញទៅកាន់ប្រទេសមួយក្រៅពីប្រទេសនាំចូល ។

(ច). តម្លៃគិតពន្ធគយអប្បបរមា ឬ

(ឆ). តម្លៃដែលកំណត់ស្រេចតែចិត្ត ឬដោយប្រឌិត ។

៣- គេត្រូវជូនដំណឹងជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរទៅអ្នកនាំចូលនូវព័ត៌មានស្តីពីតម្លៃគិតពន្ធគយ ដែលបានកំណត់តាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ និងវិធីសាស្ត្រដែលបានប្រើសម្រាប់កំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយនោះ ប្រសិនបើមានសំណើពីអ្នកនាំចូល ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ៧

១- តាមលទ្ធភាពខ្ពស់បំផុតដែលអាចធ្វើទៅបាន តម្លៃគិតពន្ធគយដែលបាន កំណត់ក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៧ ត្រូវកំណត់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការកំណត់តម្លៃគិត ពន្ធគយពីមុន ។

២- វិធីសាស្ត្រនៃការកំណត់តម្លៃដែលត្រូវប្រើតាមមាត្រា ៧ គួរតែជាវិធីសាស្ត្រ ដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១ ដល់មាត្រា ៦ ប៉ុន្តែត្រូវមានការបត់បែនសមហេតុផលមួយ ក្នុងការប្រើប្រាស់នូវវិធីសាស្ត្រទាំងនេះ ដោយអនុលោមទៅតាមគោលបំណងនានា ក្នុង បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៧ នេះ ។

៣- ឧទាហរណ៍ខ្លះៗនៃភាពបត់បែនសមហេតុផលមានដូចខាងក្រោម ៖

(ក). **ទំនិញដូចគ្នា** ៖ តម្រូវការដែលថា ទំនិញដូចគ្នាត្រូវគួរតែត្រូវបាននាំចេញ នៅពេលដូចគ្នា ឬពេលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាជាមួយនឹងទំនិញដែលត្រូវបានកំណត់តម្លៃ អាចត្រូវបានគេបកស្រាយថា ទំនិញនាំចូលដូចគ្នា ផលិតនៅក្នុងប្រទេសមួយក្រៅពី ប្រទេសនាំចេញនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ អាចធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃការកំណត់តម្លៃគិតព ន្ធគយ ។ តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលដូចគ្នា ដែលបានកំណត់រួចហើយតាមបញ្ញត្តិនៃ មាត្រា ៥ និង បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦ ត្រូវបានគេយកមកប្រើ ។

(ខ). **ទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា** ៖ តម្រូវការដែលថា ទំនិញប្រហាក់ប្រហែល គ្នាគួរតែត្រូវបាននាំចេញនៅពេលដូចគ្នា ឬពេលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវ កំណត់តម្លៃ អាចត្រូវគេបកស្រាយថា ទំនិញនាំចូលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាបានផលិតក្នុង ប្រទេសណាមួយក្រៅពីប្រទេសនាំចេញនៃទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ អាចធ្វើជាមូលដ្ឋាន សម្រាប់ការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ។ តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូលប្រហាក់ប្រហែល គ្នាដែលបានកំណត់រួចហើយតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥ និង បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦ ត្រូវបានគេ យកមកប្រើ ។

(គ). វិធីសាស្ត្រអនុមាន ៖ តម្រូវការដែលថា ទំនិញត្រូវបានលក់ក្នុង " លក្ខខ័ណ្ឌ ដែលបាននាំចូល " ក្នុង កថាខ័ណ្ឌ ១ (ក) នៃមាត្រា ៥ អាចត្រូវបានគេបកស្រាយថា "រយៈពេល ៩០" ថ្ងៃ អាចត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ដោយទន់ភ្លន់បាន ។

មាត្រា ៨.-

១- នៅក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១ គេត្រូវបូកបញ្ចូលទៅក្នុងថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដសម្រាប់ទំនិញនាំចូលនូវការចំណាយដូចតទៅនេះ ៖

(ក). ក្នុងករណីដែលវាជាបន្ទុករបស់អ្នកទិញ ប៉ុន្តែមិនទាន់បានបូកបញ្ចូលនៅក្នុងថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដចំពោះទំនិញ គេត្រូវបូកបញ្ចូល ៖

(I). កម្រៃសេវា និងកម្រៃជើងសារ លើកលែងតែកម្រៃសេវាពីការទិញ

(II). ថ្លៃនៃការផ្ទុកទំនិញដែលបានចំណាយលើទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ។

(III). ថ្លៃវេចខ្ចប់ រួមទាំងកំលាំងពលកម្ម ឬសម្ភារៈផ្សេងៗ

(ខ). តម្លៃដែលបែងចែកតាមសមាមាត្រនៃទំនិញ និងសេវាផ្សេងៗដូចខាងក្រោមនេះ ដែលផ្តល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលដោយអ្នកទិញដោយមិនគិតថ្លៃ ឬដោយបញ្ចុះថ្លៃសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ក្នុងផលិតកម្ម និងការលក់សម្រាប់នាំចេញនៃទំនិញនាំចូល ក្នុងករណីដែលតម្លៃនោះមិនទាន់បានបូកបញ្ចូលក្នុងថ្លៃដែលបានទូទាត់ឬ នឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ ៖

(i). សម្ភារៈ វត្ថុធាតុដើម ភាគបន្សំ ភាគ និងគ្រឿងផ្សំស្រដៀងគ្នាផ្សេងទៀតដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយទំនិញនាំចូល

(ii). ឧបករណ៍ ពុម្ព (Dies) ពុម្ពចាក់ និងឧបករណ៍ផ្សេងទៀតដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតទំនិញនាំចូល

(iii). វត្ថុធាតុដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតទំនិញនាំចូល

(iv). ស្នាដៃវិស្វកម្ម ស្នាដៃអភិវឌ្ឍន៍ ស្នាដៃសិល្បៈ ស្នាដៃគំនូស ប្លង់ និងគំនូសវាសដែលបានធ្វើនៅកន្លែងផ្សេងក្រៅពីប្រទេសនាំចូល និងដែលចាំបាច់សម្រាប់ការផលិតទំនិញនាំចូល ។

(គ).កម្រៃសួយសារ និងកម្រៃអាជ្ញាប័ណ្ណទាក់ទងទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ហើយដែលអ្នកទិញត្រូវទូទាត់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលទៅតាមល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការលក់ទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ក្នុងករណីដែលកម្រៃសួយសារ និងកម្រៃនានា ដែលមិនទាន់បានបញ្ចូលទៅក្នុងថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ ។

(ឃ). តម្លៃនៃផ្នែកណាមួយនៃចំណូលដែលបានពីការលក់បន្ត ការចែកចាយ ឬការប្រើប្រាស់ទំនិញនាំចូល ដែលត្រូវផ្តល់ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលទៅអ្នកលក់ ។

២- នៅក្នុងការរៀបចំនីតិបញ្ញត្តិរបស់ខ្លួន សមាជិកនីមួយៗត្រូវផ្តល់នូវ ការដាក់បញ្ចូល ឬកំដកចេញពីតម្លៃគិតពន្ធគយទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែកនូវការចំណាយដូចខាងក្រោម ៖

(ក)- ថ្លៃដឹកជញ្ជូនទំនិញនាំចូលទៅដល់កំពង់ផែ ឬទីកន្លែងនាំចូល ។

(ខ)- ថ្លៃផ្ទុកទំនិញ ថ្លៃផ្ទេរទំនិញ និងថ្លៃលើកដាក់ផ្សេងៗដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការដឹកជញ្ជូនទំនិញនាំចូលទៅកំពង់ផែ ឬទីកន្លែងនាំចូល ។

(គ) ថ្លៃធានារ៉ាប់រង ។

៣. ការបូកបន្ថែមទៅលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដ ត្រូវធ្វើឡើងតាមមាត្រានេះ តែក្នុងករណីមានមូលដ្ឋានទិន្នន័យច្បាស់លាស់ និងអាចវាស់វែងបាន ។

៤. មិនត្រូវបូកបន្ថែមទៅលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធ គយ លើកលែងតែអ្វីដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រានេះ ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ៨

កថាខណ្ឌ ១ (ក) (i)

ពាក្យថា "កម្រៃសេវាពីការទិញ " មានន័យថា កម្រៃដែលបានទូទាត់ដោយអ្នកនាំចូលចំពោះភ្នាក់ងាររបស់ខ្លួន សម្រាប់សេវាតំណាងអ្នកនាំចូលនៅឯបរទេសក្នុងការទិញទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

កថាខណ្ឌ ១ (ខ) (ii)

១. មានកត្តាពីរដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការបែងចែកតាមសមាមាត្រនៃភាគផ្សំដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ខ)(ii) នៃមាត្រា ៨ ចំពោះទំនិញនាំចូល គឺ តម្លៃនៃភាគបន្សំរបស់វាផ្ទាល់ និងវិធីដែលតម្លៃត្រូវបានបែងចែកតាមសមាមាត្រចំពោះទំនិញនាំចូល ។ ការបែងចែកតាមសមាមាត្រនៃភាគបន្សំទាំងនោះគួរត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងលក្ខណៈសមហេតុផល និងត្រឹមត្រូវទៅតាមកាលៈទេសៈជាក់ស្តែង និងស្របតាមគោលការណ៍ គណនេយ្យទូទៅដែលអាចទទួលយកបាន (GAAP) ។

២. ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងតម្លៃនៃភាគបន្សំទាំងនេះ ប្រសិនបើអ្នកនាំចូលបានទទួលនូវភាគបន្សំពីអ្នកលក់ដែលមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធគ្នាក្នុងតម្លៃមួយ តម្លៃនេះគឺជាតម្លៃនៃភាគបន្សំនោះតែម្តង ។ ប្រសិនបើភាគបន្សំត្រូវបានផលិតឡើងដោយអ្នកនាំចូល ឬដោយបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកនាំចូល តម្លៃរបស់វាគឺជាថ្លៃនៃការផលិតនោះ ។ ប្រសិនបើភាគបន្សំទាំងនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់ពីមុនមកដោយអ្នកនាំចូល ទោះបីជាភាគបន្សំទាំងនោះត្រូវបានទទួល ឬបង្កើតដោយអ្នកនាំចូលក៏ដោយ ថ្លៃដើមនៃការទទួល ឬថ្លៃដើមនៃការផលិត ត្រូវយកមកកាត់បន្ថយរំលោះ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងនូវការប្រើប្រាស់របស់វាក្នុងគោលបំណងឈានទៅកំណត់តម្លៃនៃភាគបន្សំទាំងនោះ ។

៣. នៅពេលដែលភាគបន្សំនោះត្រូវបានកំណត់តម្លៃរួចហើយ ចាំបាច់ត្រូវបែងចែកនូវតម្លៃរបស់វាតាមសមាមាត្រចំពោះទំនិញនាំចូល ។ លទ្ធភាពនៃការបែងចែកថ្លៃតាមសមាមាត្រផ្សេងៗអាចកើតមានឡើង។ ឧទាហរណ៍ តម្លៃអាចត្រូវបានបែងចែកចំពោះការនាំចូលលើកទីមួយ ប្រសិនបើអ្នកនាំចូលមានបំណងបង់ពន្ធសរុបក្នុងពេលតែមួយតែម្តង ។ ឧទាហរណ៍មួយផ្សេងទៀតគឺ អ្នកនាំចូលអាចនឹងស្នើសុំឱ្យកំណត់តម្លៃ ដោយបែងចែកតាមសមមាត្រលើបរិមាណដែលផលិតរហូតមកដល់ពេលនាំចូលលើកទីមួយ ។ ឧទាហរណ៍បន្ថែមទៀតគឺ អ្នកនាំចូលអាចសំណូមពរឲ្យបែងចែកតាមសមាមាត្រនូវតម្លៃទៅលើផលិតផលសរុបដែលបានព្រៀងទុក ប្រសិនជាមានកិច្ចសន្យាច្បាស់លាស់សម្រាប់ផលិតកម្មនោះ ។ វិធីសាស្ត្រនៃការបែងចែកតាមសមាមាត្រនេះគឺផ្អែកទៅតាមឯកសារដែលបានផ្តល់ដោយអ្នកនាំចូល ។

៤. ជាការបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់នូវវិធីសាស្រ្តដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ ឧទាហរណ៍ថា អ្នកនាំចូលផ្តល់ឲ្យផលិតករនូវពុម្ពចាក់ដើម្បីប្រើប្រាស់នៅក្នុងការផលិតទំនិញនាំចូល និងចុះកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកផលិតថានឹងទិញទំនិញចំនួន ១០.០០០ ឯកតា ។ នៅខណៈពេលដែលការនាំចូលលើកទីមួយចំនួន ១.០០០ ឯកតា បានមកដល់ ផលិតករបានផលិតរួចរាល់ចំនួន ៤.០០០ ឯកតា ផ្សេងទៀត ។ អ្នកនាំចូលអាចស្នើសុំរដ្ឋបាលគយឲ្យធ្វើការបែងចែកតាមសមាមាត្រនៃតម្លៃពុម្ពចាក់លើចំនួនផលិតផល ១.០០០ ឯកតា, ៤.០០០ ឯកតា ឬ ១០.០០០ ឯកតា ។

កថាខណ្ឌ ១ (ខ) (iv)

១. ការបូកបន្ថែមសម្រាប់ភាគបន្សំដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (ខ) (iv) នៃមាត្រា ៨ ត្រូវផ្អែកលើទិន្នន័យដែលអាចវាស់វែងបាន ។ ដើម្បីបន្ថយនូវបន្ទុកសម្រាប់ទាំងអ្នកនាំចូល និងរដ្ឋបាលគយក្នុងការកំណត់តម្លៃដើម្បីបូកបន្ថែមនោះទិន្នន័យដែលមាននៅក្នុងប្រព័ន្ធកំណត់ត្រាពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកទិញ គួរតែត្រូវប្រើប្រាស់ឲ្យបានច្រើនតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

២. សម្រាប់ភាគបន្សំទាំងឡាយដែលបានផ្តល់ដោយអ្នកទិញ និងដែលបានទិញ ឬជួលដោយអ្នកទិញ ការបូកបន្ថែមគឺជាថ្លៃនៃការទិញ ឬជួលនោះ ។ មិនត្រូវធ្វើការបូកបន្ថែមនូវភាគបន្សំណាដែលជាកម្មសិទ្ធិសាធារណៈនោះឡើយ ក្រៅពីថ្លៃនៃការទទួលយកច្បាប់ចម្លងនៃភាគបន្សំទាំងនោះឡើយ ។

៣. ភាពងាយស្រួលដែលអាចកើតមានក្នុងការគណនាតម្លៃ ដែលត្រូវបូកបន្ថែមនឹងត្រូវផ្អែកទៅលើ រចនាសម្ព័ន្ធក្រុមហ៊ុន និងការគ្រប់គ្រង ព្រមទាំងវិធីសាស្រ្តគណនេយ្យ ។

៤. ឧទាហរណ៍៖ អាចមានករណីដែលថា ក្រុមហ៊ុនដែលនាំចូលនូវផលិតផលផ្សេងៗពីបណ្តាប្រទេសមួយចំនួនរក្សាទុកឯកសារនៃស្នាដៃគំនូសប្លង់ នៅក្រៅប្រទេសនាំចូលដើម្បីបង្ហាញឲ្យបានត្រឹមត្រូវនូវការកំណត់តម្លៃទំនិញ ។ ក្នុងករណីនេះ ការកែតម្រូវដោយផ្ទាល់អាចធ្វើឡើងដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៨ ។

៥. ក្នុងករណីផ្សេងទៀត ក្រុមហ៊ុនអាចចាត់ទុកថ្លៃនៃស្នាដៃគំនូសប្លង់ ដែលស្ថិតនៅក្រៅប្រទេសនាំចូលថាជាការចំណាយមិនផ្ទាល់ទូទៅ ដោយមិនបែងចែកទៅក្នុងថ្លៃនៃផលិតផលជាក់លាក់ណាមួយទេ ។ ក្នុងខណៈនេះ ការកែតម្រូវដ៏ត្រឹមត្រូវអាចត្រូវធ្វើឡើងដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៨ ដោយធ្វើការបែងចែកតាមសមាមាត្រនូវថ្លៃគំនូសប្លង់ទៅតាមបរិមាណសរុបនៃផលិតផល ហើយបូកបន្ថែមទៅលើថ្លៃនៃទំនិញនាំចូលទៅតាមចំនួនឯកតា ។

៦. ការប្រែប្រួលក្នុងករណីខាងលើ ជាចាំបាច់ត្រូវការគិតគូរពីកត្តាផ្សេងៗ ដើម្បីពិចារណានៅក្នុងការកំណត់ពីរបៀបបែងចែកថ្លៃតាមសមាមាត្រឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

៧. ក្នុងករណីដែលការផលិតត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន និងក្នុងកំឡុងពេលវេលាមួយរយៈ ការកែតម្រូវគួរធ្វើនៅក្នុងកម្រិតនៃតម្លៃដែលបានបន្ថែមពិតប្រាកដចំពោះភាគបន្សំទាំងនោះដែលធ្វើនៅក្រៅប្រទេសនាំចូល ។

កថាខណ្ឌ ១ (គ)

១. កម្រៃសួយសារ និងកម្រៃអាជ្ញាប័ណ្ណដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១ (គ) នៃមាត្រា ៨ អាចត្រូវបញ្ចូល ក្នុងចំណោមការចំណាយដទៃទៀតនូវ ៖ ប្រកាសនីយប័ត្រ តក្កកម្ម ពាណិជ្ជសញ្ញា និងកម្មសិទ្ធបញ្ញា ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ កម្រៃសម្រាប់សិទ្ធផលិតឡើងវិញនូវទំនិញនាំចូលនៅក្នុងប្រទេសនាំចូល មិនត្រូវបូកបន្ថែមទៅលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដសម្រាប់ទំនិញនាំចូលដើម្បីកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយទេ ។

២. ការទូទាត់ដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកទិញសម្រាប់សិទ្ធិចែកចាយ ឬលក់បន្តនៃទំនិញនាំចូលមិនត្រូវបូកបន្ថែមទៅលើថ្លៃដែលបានទូទាត់ឬនឹងត្រូវទូទាត់ពិតប្រាកដចំពោះទំនិញនាំចូលឡើយ បើសិនការទូទាត់នោះមិនមែនជាល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការលក់សម្រាប់នាំចេញទៅប្រទេសនាំចូល ។

កថាខណ្ឌ ៣

នៅពេលដែលមិនមានទិន្នន័យអាចវាស់វែងបានពាក់ព័ន្ធនឹងការបន្ថែម ដែលតម្រូវឲ្យធ្វើឡើងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៨ តម្លៃចម្លងការមិនអាចកំណត់បាន ដោយយោងតាមបញ្ញត្តិនៃ មាត្រា ១ ឡើយ ។ ជាការបំភ្លឺលើបញ្ហានេះ ឧទាហរណ៍ កម្រៃសួយសារត្រូវបានទូទាត់ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានថ្លៃនៃការលក់ក្នុងប្រទេសនាំចូលនូវតម្លៃឯកតាជាលីត្រនៃផលិតផលពិសេសណាមួយ ដែលបាននាំចូលជាគីឡូក្រាម ហើយលាយវាឲ្យទៅជាល្បាយក្រោយការនាំចូល ។ ប្រសិនបើកម្រៃសួយសារផ្អែកមួយផ្នែកទៅលើទំនិញនាំចូល និងមួយផ្នែកលើកត្តាដទៃទៀតដែលគ្មានទាក់ទងអ្វីទាំងអស់ជាមួយនិងទំនិញនាំចូល (ដូចជានៅពេលដែលទំនិញនាំចូលលាយឡំជាមួយគ្រឿងផ្សំក្នុងស្រុក និងមិនអាចញែកចេញពីគ្នាបាន ឬពេលដែលកម្រៃសួយសារមិនអាចបំបែកពីគ្នាបានតាមកិច្ចព្រមព្រៀងហិរញ្ញវត្ថុពិសេសរវាងអ្នកទិញនិងអ្នកលក់ ការព្យាយាមបន្ថែមនូវកម្រៃសួយសារជាការមិនត្រឹមត្រូវទេ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រសិនបើកម្រៃសួយសារផ្អែកតែទៅលើទំនិញនាំចូល និងអាចកម្រិតចំនួនបានយ៉ាងងាយស្រួល ការបូកបន្ថែមកម្រៃសួយសារចំពោះតម្លៃដែលបានទូទាត់ ឬនឹងត្រូវទូទាត់អាចធ្វើឡើងបាន ។

មាត្រា ៩.-

១. ក្នុងករណីដែលចាំបាច់ដែលតម្រូវឲ្យមាន "ការប្តូរប្រភេទរូបិយប័ណ្ណ" សម្រាប់កំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ អត្រាប្តូរប្រាក់ដែលត្រូវប្រើ ត្រូវចេញឲ្យបានទៀងទាត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសនាំចូល និងឆ្លុះបញ្ចាំងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពតាមតែអាចធ្វើទៅបាន ស្របទៅតាមពេលវេលានៃការចេញផ្សាយឯកសារអត្រាប្តូរប្រាក់ នូវតម្លៃដែលកំពុងអនុវត្តនៃរូបិយប័ណ្ណបរទេសនៅក្នុងកិច្ចចម្លងការ ជារូបិយប័ណ្ណនៃប្រទេសនាំចូល ។

២. ការប្រើប្រាស់អត្រាប្តូរប្រាក់ គឺជាអត្រាដែលចូលជាធរមាននៅពេលនាំចេញ ឬនាំចូលដូចដែលបានផ្តល់ ដោយប្រទេសជាសមាជិកនីមួយៗ ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ៩

សម្រាប់គោលបំណងនៃមាត្រា ៩ "នៅពេលនាំចូល" អាចរួមបញ្ចូលទាំងពេលធ្វើបែបបទគយផងដែរ ។

មាត្រា ១០.-

គ្រប់ព័ត៌មានសម្ងាត់ ឬដែលនឹងត្រូវផ្តល់ជាការសម្ងាត់ សម្រាប់គោលបំណង កំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយត្រូវបានរក្សាជាការសម្ងាត់បំផុត ដោយអាជ្ញាធរមានការពាក់ព័ន្ធ ដែលមិនត្រូវបញ្ចេញឲ្យគេដឹងដោយគ្មានការអនុញ្ញាតច្បាស់លាស់ពីបុគ្គល ឬពីរដ្ឋាភិបាល ដែលផ្តល់ព័ត៌មាននេះ លើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានការតម្រូវក្នុងនីតិវិធីរបស់តុលាការ ។

មាត្រា ១១.-

១. ច្បាប់នៃប្រទេសសមាជិកនីមួយៗត្រូវបានផ្តល់នូវសិទ្ធិតវ៉ាក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ដោយគ្មានការផាកពិន័យទាំងអស់ដល់អ្នកនាំចូល ឬបុគ្គលដទៃទៀតដែលមានការកិច្ចបង់ពន្ធ និងអាករ ។

២. សិទ្ធិដំបូងសម្រាប់តវ៉ា ដែលមិនមានការផាកពិន័យត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើនៅចំពោះមុខរដ្ឋបាលគយ ឬអង្គភាពឯករាជ្យមួយ ប៉ុន្តែច្បាប់សម្រាប់ប្រទេសសមាជិកនីមួយៗត្រូវចែងអំពីសិទ្ធិបណ្តឹងតវ៉ាដោយគ្មានការផាកពិន័យនៅស្ថាប័នតុលាការទេ ។

៣.សេចក្តីសំរេចជាផ្លូវការស្តីពីការតវ៉ា ត្រូវបានផ្តល់ជូនទៅឲ្យអ្នកដាក់ពាក្យតវ៉ា និងហេតុផលនៃសេចក្តីសំរេចទាំងនេះត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ ។ អ្នកតវ៉ាត្រូវបានជូនដំណឹងពីសិទ្ធិទាំងឡាយសម្រាប់ការតវ៉ាបន្តទៀត ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ១១

១. មាត្រា ១១ ផ្តល់ឲ្យអ្នកនាំចូលនូវសិទ្ធិតវ៉ាប្រឆាំងនឹងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ដែលធ្វើឡើងដោយរដ្ឋបាលគយសម្រាប់ទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។ ជាដំបូងការតវ៉ាអាចធ្វើទៅមន្ត្រីថ្នាក់ខ្ពស់ក្នុងរដ្ឋបាលគយ ប៉ុន្តែអ្នកនាំចូលគួរតែមានសិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងតវ៉ាទៅស្ថាប័នតុលាការ ។

២. ដោយ "គ្មានការផាកពិន័យ" មានន័យថាអ្នកនាំចូលមិនត្រូវឬទទួលរងនូវការផាកពិន័យ ឬការគម្រាមផាកពិន័យអ្វីទាំងអស់ ចំពោះការអនុវត្តសិទ្ធិតវ៉ារបស់គេ ។ ការបង់លើការចំណាយផ្នែកតុលាការ និងកម្រៃមេធាវីមិនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការពិន័យឡើយ ។

៣. ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅក្នុងមាត្រា ១១ មិនបានរារាំងអាជ្ញាធរនៃប្រទេសសមាជិកពីការតម្រូវឲ្យបង់ពន្ធ និងអាករ ពេញមុនការដាក់ពាក្យតវ៉ាឡើយ ។

មាត្រា ១២.-

ច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ សាលក្រមតុលាការ និងលិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗនៃការអនុវត្តជាទូទៅ ដែលផ្តល់នូវប្រសិទ្ធភាពចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវបោះពុម្ពផ្សាយជាសាធារណៈ ស្របតាមមាត្រា ១០ នៃ GATT ១៩៩៤ ដោយប្រទេសនាំចូល ។

មាត្រា ១៣.-

ក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូល ប្រសិនបើមានការចាំបាច់ តម្រូវឲ្យធ្វើការពន្យារពេលនៃការសម្រេចចុងក្រោយនៃតម្លៃគិតពន្ធគយ អ្នកនាំចូលអាចស្នើសុំបញ្ចេញទំនិញពីគយជាមុនបាន ក្នុងករណីអ្នកនាំចូលអាចតម្កល់និមុត្តិធានា តាមទម្រង់ផ្សេងៗ ដែលអាចទទួលយកបាន ហើយអាចធានាបាននូវបរិមាណខ្ពស់បំផុតនៃប្រាក់ពន្ធ និងអាករចំពោះទំនិញដែលត្រូវបង់ ។ ច្បាប់នៃប្រទេសជាសមាជិកនីមួយៗត្រូវមាននូវបញ្ញត្តិនានាស្តីពីករណីនេះ ។

មាត្រា ១៤.-

កំណត់សំគាល់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី I របស់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះបង្កើតឡើងនូវផ្នែកដ៏សំខាន់នៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងមាត្រានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រូវបានអាន និងអនុវត្តជាមួយនឹងកំណត់សំគាល់នៃមាត្រានីមួយៗនោះ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ II និងឧបសម្ព័ន្ធ III ក៏បង្កើតឡើងនូវផ្នែកដ៏សំខាន់របស់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះដែរ ។

មាត្រា ១៥.-

១. ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ៖

(ក)- "តម្លៃគិតពន្ធគយនៃទំនិញនាំចូល" មានន័យថាជាតម្លៃទំនិញសម្រាប់គោលបំណងនៃការបង់ពន្ធគយទៅតាមតម្លៃទំនិញនាំចូល (Ad-valorem duties) ។

(ខ)- " ប្រទេសនាំចូល" មានន័យថាប្រទេស ឬដែនរបស់គយនៃការនាំចូល

(គ)- "ដែលបានផលិត" រួមមាន ការចិញ្ចឹម ការដាំដុះ ការផលិត និងការយកចេញពីធរណី ។

២. ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ៖

(ក)- "ទំនិញដូចគ្នា" មានន័យថាទំនិញដែលមានលក្ខណៈដូចគ្នាលើគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់ រួមទាំងលក្ខណៈរូប គុណភាព និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ។ ប៉ុន្តែភាពខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចខាងរូបរាងមិនអាចចាត់ទុកថាទំនិញមិនដូចគ្នាតាមនិយមន័យនៃទំនិញដូចគ្នាខាងលើឡើយ ។

(ខ)- "ទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា" មានន័យថាទំនិញ ទោះបីជាមិនដូចគ្នាលើគ្រប់ទិដ្ឋភាពក៏ដោយ មានលក្ខណៈដូចគ្នា និងមានវត្ថុធាតុផ្សំដូចគ្នាដែលអាចធ្វើឲ្យទំនិញនោះបំពេញតួនាទីដូចគ្នា និងអាចជំនួសគ្នាបានក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម ។ គុណភាពទំនិញ កេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងផ្លាកសញ្ញាដែលកំពុងប្រើ គឺជាកត្តាដើម្បីពិចារណាក្នុងការកំណត់ថា តើទំនិញនោះប្រហាក់ប្រហែលគ្នាឬទេ ។

(គ)- ពាក្យថា "ទំនិញដូចគ្នា" និង "ទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា" មិនរាប់បញ្ចូលនូវករណី ដែលទំនិញភ្ជាប់ ឬផ្ទុះបញ្ចាំងនូវការងារវិស្វកម្ម ស្ថាបត្យកម្ម គំនូរ ប្លង់ និងគំនូសវាស ដែលគ្មានការកែតម្រូវត្រូវបានធ្វើឡើងយោងតាមកថាខណ្ឌ ១ (ខ) (៤) នៃមាត្រា ៨ ដោយសារចំណុចទាំងនេះត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងប្រទេសនាំចូល ។

(ឃ)- ទំនិញដែលមិនត្រូវចាត់ទុកជា "ទំនិញដូចគ្នា" ឬ "ទំនិញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា" បើទំនិញទាំងនោះមិនបានផលិតនៅក្នុងប្រទេសដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

(ង)- ទំនិញដែលបានផលិតដោយបុគ្គលផ្សេងគ្នាត្រូវបានយកមកពិចារណាដើម្បីចាត់ទុកថាជាទំនិញមិនដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា តែក្នុងករណីដែលមិនមានទំនិញដែលផលិតដោយបុគ្គលដូចគ្នាទៅនឹងទំនិញដែលត្រូវកំណត់តម្លៃ ។

៣. ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ " ទំនិញស្ថិតនៅក្នុងក្រុម ឬប្រភេទដូចគ្នា " មានន័យថាទំនិញដែលស្ថិតនៅក្នុងក្រុម ឬលំដាប់ដែលបានផលិតដោយឧស្សាហកម្ម ឬផ្នែកឧស្សាហកម្មជាក់លាក់ណាមួយ និងរួមបញ្ចូលទំនិញដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ។

៤. ក្នុងគោលបំណងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បុគ្គលដែលចាត់ទុកថាមានការពាក់ព័ន្ធ គឺ ៖

(ក)- អ្នកនោះជាបុគ្គលិក ឬនាយករបស់សហគ្រាសមួយ ។

(ខ)- អ្នកនោះជាដៃគូរនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មដែលទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ ។

(គ)- អ្នកនោះជានិយោជក ឬនិយោជិក ។

(ឃ)- ជាបុគ្គលកាន់កាប់ ឬជាអ្នកគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ចំនួន ៥ ភាគរយ ឬលើសពីនេះ នូវសិទ្ធបោះឆ្នោតផ្សារហ៊ុន ឬភាគហ៊ុន ។

(ង)- ជាបុគ្គលម្នាក់គ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលចំពោះបុគ្គលម្នាក់ទៀត ។

(ច)-បុគ្គលទាំងពីរនាក់ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលដោយជនទី ៣

(ឆ)- ទាំងអស់គ្នាគ្រប់គ្រងដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលចំពោះជនទី ៣ ។

(ជ)- ពួកគេជាសមាជិកគ្រួសារតែមួយ ។

៥. បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងធុរៈកិច្ចជាមួយបុគ្គលម្នាក់ទៀត ក្នុងលក្ខណៈជាភ្នាក់ងារផ្តាច់មុខ ឬអ្នកចែកចាយផ្តាច់មុខ ឬអ្នកទទួលលក់ផ្តាច់មុខ ត្រូវចាត់ទុកថាមានការពាក់ព័ន្ធគ្នាសម្រាប់គោលបំណងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ប្រសិនបើវាស្ថិតនៅក្នុងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ៤ ។

កំណត់សំគាល់មាត្រា ១៥
កថាខណ្ឌ ៤

ក្នុងគោលបំណងនៃមាត្រា ១៥ ពាក្យថា " បុគ្គល " រួមបញ្ចូល "នីតិបុគ្គល" ផងដែរ ។

កថាខណ្ឌ ៤ (ខ)

ក្នុងគោលបំណងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បុគ្គលម្នាក់អាចចាត់ទុកថាជាអ្នកគ្រប់គ្រងបុគ្គលម្នាក់ទៀត នៅពេលដែលបុគ្គលទី ១ នោះគឺជានីត្យានុកូល ឬអានុភាពនៅក្នុងតួនាទី ឬដឹកនាំទៅលើបុគ្គលទី២ ។

មាត្រា ១៦.-

អាស្រ័យដោយមានការស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អ្នកនាំចូលត្រូវមានសិទ្ធិទទួលការពន្យល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសនាំចូល ពីរបៀបកំណត់តម្លៃតម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញនាំចូល ។

មាត្រា ១៧.-

មិនមានបញ្ញត្តិណាមួយនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវបកស្រាយជាការរឹតត្បិត ឬជាការចោទជាបញ្ហានូវសិទ្ធិរបស់រដ្ឋបាលគយ ដើម្បីទាមទាររកនូវការពិត ឬទៅលើភាពត្រឹមត្រូវនៃឯកសារ ការអះអាង ឬការប្រកាសដែលធ្វើឡើងសម្រាប់គោលបំណងកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយឡើយ ។

ផ្នែកទី II
ការគ្រប់គ្រង ការពិគ្រោះយោបល់ និងការដោះស្រាយជម្លោះ

មាត្រា ១៨.-

ស្ថាប័ន

១. ត្រូវបានបង្កើតនូវគណៈកម្មាធិការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ (នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងហៅថា "គណៈកម្មាធិការ") ដែលមានតំណាងមកពីគ្រប់ប្រទេសសមាជិក ។ គណៈកម្មាធិការត្រូវជ្រើសរើសប្រធានដោយខ្លួនឯង ហើយជាធម្មតាត្រូវជួបប្រជុំ ១ ដងក្នុងមួយឆ្នាំ ឬដូចដែលបានកំណត់ដោយបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ដល់សមាជិកនូវកាលានុវត្តភាពគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីពិភាក្សាលើបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងប្រព័ន្ធកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ដោយសមាជិកណាមួយដែលមានការប៉ះពាល់នៃការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង ឬការលើកតម្កើងនូវគោលបំណងនិងការទទួលខុសត្រូវដូចដែលបានរៀបចំដោយសមាជិកនីមួយៗ ។ លេខាធិការអគ្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ត្រូវដើរតួនាទីជាលេខាធិការរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ ។

២. គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស លើការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ត្រូវបានបង្កើតឡើង (យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះហៅថា "គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស" ក្រោមអធិបតីភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសហប្រតិបត្តិការគយដែលហៅកាត់ថា " CCC ") ដែលទទួលខុសត្រូវ

ដូចដែលបានបរិយាយនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ II នៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងប្រតិបត្តិដោយស្របទៅតាមនីតិវិធីដែលមានចែងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។

មាត្រា ១៩.-

ការពិគ្រោះយោបល់ និងការដោះស្រាយជម្លោះ

១.លើកលែងបញ្ញត្តិផ្ទុយពីនេះ អនុសារណៈនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការដោះស្រាយជំលោះត្រូវអនុវត្តទៅតាមកិច្ចពិភាក្សា និងការដោះស្រាយជម្លោះដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

២. ប្រសិនបើសមាជិកណាមួយយល់ថា សកម្មភាពរបស់សមាជិកណាមួយឬប្រទេសជាសមាជិកផ្សេងទៀតកំពុងធ្វើឲ្យបាត់បង់ ឬធ្វើឲ្យខូចខាតនូវផលប្រយោជន៍ ឬការសំរេចនូវគោលបំណងណាមួយនៃការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ប្រទេសជាសមាជិកនោះអាចស្នើសុំធ្វើការពិភាក្សាជាមួយប្រទេសម្ខាងទៀត ដោយឈរលើមូលដ្ឋានឈានទៅរកដំណោះស្រាយមួយដែលពេញចិត្តចំពោះភាគីទាំងសងខាង ។ ប្រទេសនីមួយៗត្រូវប្រកាន់យកនូវភាពអត់ធ្មត់ក្នុងការពិចារណាលើសំណើ ដែលបានលើកឡើងដោយប្រទេសជាសមាជិកផ្សេងទៀត ។

៣. យោងតាមការស្នើសុំ គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវផ្តល់នូវយោបល់ និងជំនួយដល់ប្រទេសជាសមាជិក ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងការពិភាក្សា ។

៤. តាមសំណើនៃភាគីជម្លោះ ឬដោយតាមការផ្តើមគំនិតផ្ទាល់ខ្លួន ក្រុមការងារពិសេសមួយដែលបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យជម្លោះដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបញ្ញត្តិនៃកិច្ចព្រមព្រៀង អាចស្នើទៅគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសដើម្បីអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យ នូវបញ្ហាទាំងឡាយដែលតម្រូវឲ្យមានការពិចារណាផ្នែកបច្ចេកទេស ។ ក្រុមការងារនេះត្រូវកំណត់នូវល័ក្ខខ័ណ្ឌយោងរបស់គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស សម្រាប់ករណីជម្លោះជាក់ស្តែងនីមួយៗ និងកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់ទទួលរបាយការណ៍ពីគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ។ ក្រុមការងារនេះត្រូវពិចារណានូវរបាយការណ៍របស់គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ។ ក្នុងករណីដែលគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសគ្មានលទ្ធភាពសម្រុះសម្រួលលើ

ជម្លោះនេះបាន ក្នុងកថាខណ្ឌនេះក្រុម ការងារត្រូវផ្តល់ទៅភាគីជំលោះនូវឱកាសគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបង្ហាញនូវគំនិតរបស់គេលើបញ្ហាជម្លោះនោះ ។

៥. ព័ត៌មានសម្ងាត់ដែលផ្តល់ចំពោះក្រុមការងារមិនត្រូវបានបង្ហាញដោយគ្មានការអនុញ្ញាតជាផ្លូវការពីបុគ្គល ឬអាជ្ញាធរដែលផ្តល់ព័ត៌មានទាំងនោះទេ ។ នៅពេលដែលព័ត៌មានទាំងនោះត្រូវបានស្នើសុំពីក្រុមការងារ ប៉ុន្តែមិនអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការបញ្ចេញនូវព័ត៌មានទាំងនោះ បុគ្គល ឬអាជ្ញាធរត្រូវផ្តល់នូវសេចក្តីសង្ខេបនៃព័ត៌មានដែលមិនតម្រូវរក្សាសម្ងាត់ទៅក្រុមការងារ ។

ផ្នែកទី III
ប្រព្រឹត្តកម្មពិសេស និង ផ្សេងៗគ្នា

មាត្រា ២០.-

១. សមាជិកនៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលមិនមែនជាភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការអនុវត្តមាត្រា VII នៃ កិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅស្តីពីតារាងពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម ដែលបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី ១២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៩ អាចពន្យាពេលការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងសម្រាប់រយៈពេលមិនលើសពី ៥ ឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃនៃការចូលជាធរមាននៃកិច្ចព្រមព្រៀងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកសម្រាប់ប្រទេសជាសមាជិក ។ ហេតុដូច្នេះ សមាជិកនៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលជ្រើសរើសយកការពន្យាពេលអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅអគ្គលេខាអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកឲ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើបាន ។

២. បន្ថែមចំពោះកថាខណ្ឌ ១ ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលមិនមែនជាភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីមាត្រា VII នៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទៅនៃតារាងពន្ធគយ និងពាណិជ្ជកម្ម ដែលបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី១២ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៩ អាចពន្យារពេលការអនុវត្តកថាខណ្ឌ ២ (ខ) (iii) នៃមាត្រា ១ និងមាត្រា ៦ សម្រាប់រយៈពេលមិនលើសពី ៣ ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការអនុវត្តបញ្ញត្តិនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។ សមាជិកប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលធ្វើការជ្រើសរើសការពន្យារពេលសម្រាប់អនុវត្តបញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌនេះ ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅអគ្គលេខាអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

៣. សមាជិកនៃប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវផ្តល់នូវជំនួយបច្ចេកទេសដល់សមាជិកនៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍តាមការស្នើសុំ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ។ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ សមាជិកនៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវព្រាងនូវកម្មវិធីជំនួយបច្ចេកទេស ដែលរួមបញ្ចូលនូវបញ្ហាផ្សេងៗដូចជា ការបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិក ជំនួយក្នុងការរៀបចំការអនុវត្តវិធាននានា ការចាប់យកប្រភពព័ត៌មានទាក់ទងទៅនឹងវិធីសាស្ត្រនៃការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ និងការណែនាំស្តីពីការអនុវត្តនូវបញ្ញត្តិនានានៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ភាគ VI
អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ២១.-

ការត្រៀមបំរុង

បញ្ញត្តិត្រៀមបំរុង ទាក់ទងនឹងបទប្បញ្ញត្តិណាមួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ មិនអាចធ្វើឡើងដោយគ្មានការយល់ព្រមពីសមាជិកដទៃទៀតឡើយ ។

មាត្រា ២២.-

ច្បាប់ជាតិ

១.សមាជិកនីមួយៗត្រូវធានាមិនឲ្យយឺតជាងកាលបរិច្ឆេទនៃការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះដើម្បីឲ្យច្បាប់វិធាន និងនីតិវិធីរដ្ឋបាលនានារបស់ជាតិស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀងដែលបានចែង ។

២. សមាជិកនីមួយៗត្រូវជូនដំណឹងដល់គណៈកម្មាធិការនូវរាល់ការកែប្រែច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងអនុវត្តច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិទាំងនោះ ។

មាត្រា ២៣.-

ការពិនិត្យឡើងវិញ

គណៈកម្មាធិការត្រូវពិនិត្យឡើងវិញប្រចាំឆ្នាំនូវការអនុវត្ត និងការប្រតិបត្តិកិច្ចព្រមព្រៀងដែលពិចារណាពីគោលបំណងទាំងនេះ ។ គណៈកម្មាធិការត្រូវជូនដំណឹងប្រចាំឆ្នាំទៅក្រុមប្រឹក្សាពាណិជ្ជកម្មពីការអភិវឌ្ឍន៍កំឡុងពេលត្រូវពិនិត្យឡើងវិញទាំងនេះ ។

មាត្រា ២៤.-

លេខាធិការដ្ឋាន

កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ត្រូវរៀបចំដោយលេខាធិការដ្ឋាននៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក លើកលែងតែការទទួលខុសត្រូវជាពិសេសដែលត្រូវប្រគល់ជូនគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ត្រូវរៀបចំដោយលេខាធិការដ្ឋាននៃក្រុមប្រឹក្សាសហប្រតិបត្តិការគយ (C.C.C) ។

ឧបសម្ព័ន្ធ I
កំណាត់ពន្យល់

កំណាត់ពន្យល់ត្រូវបានដាក់ភ្ជាប់ជាមួយមាត្រានីមួយៗដែលពាក់ព័ន្ធ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ II
គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសស្តីពីការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ

១. ស្របទៅនឹងមាត្រា ១៨ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្រោមអធិបតីភាពនៃក្រុមប្រឹក្សាសហប្រតិបត្តិការគយ (C.C.C) ដើម្បីជានាក្នុងកម្រិតបច្ចេកទេស នូវភាពឯកភាពគ្នាខាងការបកស្រាយនិងអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

២. ការទទួលខុសត្រូវរបស់គណៈកម្មាធិការរួមមានដូចខាងក្រោម ៖

(ក)- ពិនិត្យពីបញ្ហាបច្ចេកទេសជាក់ស្តែង ដែលកើតមានឡើងក្នុងការងាររដ្ឋបាលប្រចាំថ្ងៃនៃប្រព័ន្ធកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយរបស់ប្រទេសជាសមាជិក និងផ្តល់នូវគំនិតជាការណែនាំស្តីពីដំណោះស្រាយពាក់ព័ន្ធ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានតថភាពដែលបានកើតឡើង ។

(ខ)- ធ្វើការសិក្សាតាមការស្នើសុំនូវច្បាប់ស្តីពីការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ នីតិវិធី និងការអនុវត្តដែលមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀង និងរៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពី លទ្ធផលនៃការសិក្សាទាំងនេះ ។

(គ)- បង្កើត និងបែងចែករបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីទិដ្ឋភាពបច្ចេកទេសនៃកិច្ចប្រតិបត្តិការ និងលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

(ឃ)- ផ្តល់នូវព័ត៌មានបែបនេះ និងការណែនាំស្តីពីបញ្ហានានាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយលើទំនិញនាំចូល ទៅតាមការស្នើសុំរបស់សមាជិក ឬគណៈកម្មាធិការ ។ ព័ត៌មាន និងការណែនាំទាំងនេះអាចមានទម្រង់ជាគំនិតណែនាំ (Advisory Opinion) ការធ្វើអត្ថាធិប្បាយ (Commentaries) និងកំណត់ពន្យល់ (Explanatory Notes) ។

(ង)- ផ្តល់តាមការស្នើសុំ នូវជំនួយបច្ចេកទេសចំពោះសមាជិកក្នុងន័យដើម្បីបង្កើនថែមទៀតនូវការទទួលយកជាអន្តរជាតិលើកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

(ច)- អនុវត្តការត្រួតពិនិត្យលើបញ្ហាពាក់ព័ន្ធដោយក្រុមការងារក្នុងមាត្រា ១៩ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

(ឆ)- ប្រតិបត្តិនូវការទទួលខុសត្រូវផ្សេងទៀតដូចដែលគណៈកម្មាធិការបានចាត់តាំង ។

លក្ខណៈទូទៅ

៣. គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ត្រូវតែព្យាយាមបញ្ចប់នូវកិច្ចការរបស់ខ្លួនលើបញ្ហាជាក់ស្តែង ជាពិសេសអ្វីដែលបានស្នើដោយសមាជិកគណៈកម្មាធិការ ឬក្រុមការងារ នៅក្នុងរយៈពេលខ្លីសមរម្យណាមួយ ។ ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ៤ នៃមាត្រា ១៩ ក្រុមការងារត្រូវកំណត់រយៈពេលជាក់លាក់ ក្នុងការទទួលយករបាយការណ៍ពីគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ហើយគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសផ្តល់នូវរបាយការណ៍តាមរយៈពេលដែលបានកំណត់នោះ ។

៤. លេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាសហប្រតិបត្តិការគយ (C.C.C) ត្រូវផ្តល់ជំនួយឲ្យបានសមស្របដល់គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ក្នុងសកម្មភាពការងាររបស់គេ ។

តំណាង

៥. សមាជិកនីមួយៗ មានសិទ្ធបញ្ជូននូវតំណាងរបស់ខ្លួនទៅគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ។ សមាជិកនីមួយៗ អាចតែងតាំងប្រតិភូមួយ ឬច្រើនផ្លាស់គ្នាដើម្បីធ្វើជាតំណាងនៅគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ។ សមាជិកដែលមានតំណាងរបស់ខ្លួននៅគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសយោងទៅតាមឧបសម្ព័ន្ធនេះត្រូវហៅថាជា: "សមាជិកគណៈ

កម្មាធិការបច្ចេកទេស" ។ តំណាងសមាជិកនីមួយៗនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសអាចត្រូវជួយដោយទីប្រឹក្សានានា ។ លេខាធិការដ្ឋានអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកអាចចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំទាំងនោះក្នុងឋានៈជាអ្នកសង្កេតការណ៍ ។

៦. សមាជិក C.C.C ដែលមិនមែនជាសមាជិកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក អាចមានវត្តមានក្នុងកិច្ចប្រជុំនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ដោយគណៈប្រតិភូមួយនាក់ ឬច្រើននាក់ផ្ទាល់គ្នា ។ តំណាងទាំងនោះអាចចូលរួមប្រជុំជាមួយគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសក្នុងឋានៈជាអ្នកសង្កេតការណ៍ ។

៧. ចំពោះការសំរេចរបស់ប្រធានគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស អគ្គលេខាធិការនៃ C.C.C (យោងនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធជា " អគ្គលេខាធិការ ") អាចអញ្ជើញតំណាងរដ្ឋាភិបាលដែលមិនមែនជាប្រទេសសមាជិកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ឬមិនមែនជាសមាជិកនៃ C.C.C និងតំណាងអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីចូលរួមកិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសក្នុងឋានៈជាអ្នកសង្កេតការណ៍ ។

៨. ការតែងតាំងគណៈប្រតិភូ ការផ្លាស់វេនគ្នា និងទីប្រឹក្សាដើម្បីចូលរួមប្រជុំនៅគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអគ្គលេខាធិការ ។

កិច្ចប្រជុំគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស

៩. គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវជួបប្រជុំតាមការចាំបាច់ ប៉ុន្តែយ៉ាងតិចបំផុត ២ ដងក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ថ្ងៃខែនៃកិច្ចប្រជុំនីមួយៗត្រូវបានកំណត់ដោយគណៈកម្មាធិការនៅមុនសម័យប្រជុំ ។ ថ្ងៃខែនៃកិច្ចប្រជុំអាចផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួលតាមការស្នើសុំនៃសមាជិកណាមួយរបស់គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ដែលព្រមព្រៀងនៅក្នុងសំលេងភាគច្រើននៃសមាជិករបស់គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ឬក្នុងករណីតម្រូវការចាំបាច់ត្រូវកោះប្រជុំជាបន្ទាន់តាមការស្នើសុំរបស់ប្រធាន ។ ថ្វីបើមានបញ្ញត្តិនៅក្នុងប្រយោគទី ១ នៃកថាខណ្ឌនេះ គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវជួបប្រជុំតាមការចាំបាច់ ដើម្បីពិចារណាលើបញ្ហា ដែលលើកឡើងដោយក្រុមការងារក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៩ របស់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

១០. កិច្ចប្រជុំរបស់គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅទីស្នាក់ការកណ្តាលរបស់ C.C.C លើកលែងតែមានការសម្រេចផ្សេងទៀត ។

១១.	អគ្គលេខាធិការត្រូវជូនដំណឹងដល់សមាជិកទាំងអស់នៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតដែលមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៦ និង ៧ យ៉ាងតិចចំនួន ៣០ ថ្ងៃមុនថ្ងៃបើកកិច្ចប្រជុំនីមួយៗ លើកលែងតែក្នុងករណីបន្ទាន់ ។

របៀបវារៈ

១២. របៀបវារៈបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់សម័យប្រជុំនីមួយៗ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយអគ្គលេខាធិការ និងចែកជូនដល់សមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស និងផ្នែកពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ៦ និងកថាខណ្ឌ ៧ យ៉ាងតិចចំនួន៣០ថ្ងៃ មុនថ្ងៃបើកសម័យប្រជុំ លើកលែងតែក្នុងករណីបន្ទាន់ ។ របៀបវារៈនេះ ត្រូវបញ្ចូលគ្រប់បញ្ហាទាំងអស់ ដែលការដាក់បញ្ចូលទាំងនេះត្រូវមានការយល់ព្រមពីគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ក្នុងរយៈពេលនៃសម័យប្រជុំលើកមុន ចំណុចទាំងអស់ដែលបានដាក់បញ្ចូលតាមការផ្តួចផ្តើមរបស់ប្រធានផ្ទាល់ និងគ្រប់ចំណុចដែលបានស្នើសុំដោយអគ្គលេខាធិការ ដោយគណៈកម្មាធិការ ឬដោយសមាជិកណាមួយនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ។

១៣. គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវកំណត់នូវរបៀបវារៈក្នុងពិធីបើកសម័យប្រជុំនីមួយៗ ។ ក្នុងពេលសម័យប្រជុំ របៀបវារៈអាចត្រូវកែប្រែក្នុងពេលណាមួយដោយគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ។

មន្ត្រី និងការដឹកនាំការងារ

១៤. គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវជ្រើសរើសប្រធានពីបណ្តាប្រតិភូជាសមាជិក និងអនុប្រធានមួយនាក់ ឬច្រើននាក់ ។ ប្រធាន និងអនុប្រធានត្រូវធ្វើការសម្រាប់រយៈពេលមួយឆ្នាំ ។ ប្រធាន ឬអនុប្រធានដែលចូលនិវត្តមានសិទ្ធិធ្វើការជ្រើសតាំងជាថ្មី ។ អាណត្តិរបស់ប្រធាន ឬអនុប្រធានដែលមិនមែនជាតំណាងសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវបញ្ចប់ដោយស្វ័យប្រវត្តិ ។

១៥. ប្រសិនបើប្រធានអវត្តមានពីការប្រជុំណាមួយ ឬផ្នែកនៃកិច្ចប្រជុំណាមួយ អនុប្រធានត្រូវដឹកនាំកិច្ចប្រជុំជំនួស ។ ក្នុងករណីនេះ អនុប្រធានត្រូវមានសិទ្ធិអំណាច និងការកិច្ចដូចគ្នាទៅនឹងប្រធាន ។

១៦.　ប្រធាននៃកិច្ចប្រជុំត្រូវចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការរបស់គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស តែមិនមែនជាតំណាងសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសទេ ។

១៧. បន្ថែមទៅលើអំណាចផ្សេងៗដែលបានប្រគល់ឲ្យប្រធានតាមច្បាប់ ប្រធានត្រូវប្រកាសបើក និងបិទកិច្ចប្រជុំ ការពិភាក្សាដោយផ្ទាល់ ផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការនិយាយ និងអនុលោមទៅតាមច្បាប់ ត្រូវធ្វើការត្រួតពិនិត្យនូវកិច្ចដំណើរការប្រជុំ ។ ប្រធានមានសិទ្ធិជំពាបទៅវាគ្មិន ប្រសិនបើការសំដែងមតិរបស់វាគ្មិនមិនពាក់ព័ន្ធទៅនឹងកិច្ចប្រជុំ ។

១៨. ក្នុងកំឡុងពេលពិភាក្សាបញ្ហានីមួយៗ គណៈប្រតិភូអាចលើកឡើងនូវសំណើរបស់ខ្លួន ។ ក្នុងករណីនេះប្រធានត្រូវពិនិត្យជាបន្ទាន់ ។ ប្រសិនបើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនត្រូវបានជំទាស់ ប្រធានត្រូវដាក់ជូនទៅកិច្ចប្រជុំ ដើម្បីធ្វើការសំរេចចិត្ត និងត្រូវប្រកាន់យកប្រសិនបើមិនមានមតិជំទាស់ ។

១៩. អគ្គលេខាធិការ ឬមន្ត្រីនៃលេខាធិការដ្ឋាន C.C.C ដែលបានតែងតាំងដោយអគ្គលេខាធិការ ត្រូវអនុវត្តការងារលេខាធិការនៃកិច្ចប្រជុំរបស់គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស។

កូរ៉ុម និងការបោះឆ្នោត

២០. តំណាងនៃសំលេងភាគច្រើននៃសមាជិកគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសបង្កើតបានជាកូរ៉ុម ។

២១.　សមាជិកនីមួយៗនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតមួយសំលេង ។ ការសម្រេចចិត្តរបស់ គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវធ្វើឡើងដោយសំលេងភាគច្រើន ដែលរួមបញ្ចូលយ៉ាងតិចពីរភាគបីនៃសមាជិកដែលមានវត្តមាន ។ ចំពោះលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតលើបញ្ហាជាក់ស្តែងណាមួយ គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ពេញលេញចំពោះគណៈកម្មាធិការ និងចំពោះ C.C.C លើបញ្ហាដែលបានចង្អុលបង្ហាញនូវគំនិតខុសគ្នាដែលបានបញ្ចេញទាក់ទងទៅនឹងការពិភាក្សា ។ ថ្វីបើមានចែងនូវបញ្ញត្តិខាងលើនៃកថាខណ្ឌនេះក៏ដោយ គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវធ្វើការសំរេចចិត្តលើបញ្ហា ដែលលើកឡើងដោយក្រុមការងារ តាមរបៀបព្រមព្រៀងគ្នា (Consensus) ។ ពេលដែលគ្មានកិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវបានសម្រេចនៅក្នុងគណៈកម្មាធិការ

បច្ចេកទេសលើបញ្ហាដែលលើកឡើងដោយក្រុមការងារទេ គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ត្រូវផ្ដល់របាយការណ៍លម្អិតស្ដីពីបញ្ហា និងចន្លុលបង្ហាញពីគំនិតរបស់សមាជិក ។

ភាសា និងកំណត់ត្រា

២២. ភាសាជាផ្លូវការដែលត្រូវប្រើនៅក្នុងគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសគឺភាសាអង់គ្លេស បារាំង និងអេស្ប៉ាញ ។ សន្ទរកថា និងសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ត្រូវធ្វើឡើងជាបីភាសា ហើយត្រូវបកប្រែជាបន្ទាន់ទៅភាសាផ្លូវការផ្សេងទៀត លើកលែងតែគណៈប្រតិភូទាំងអស់យល់ព្រមបែងចែកជាមួយការបកប្រែ ។ សន្ទរកថា ឬសេចក្ដីថ្លែងការធ្វើដោយភាសាផ្សេងទៀតត្រូវបកប្រែទៅភាសាអង់គ្លេស បារាំង និង អេស្ប៉ាញ ដែលស្ថិតនៅក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចគ្នា ប៉ុន្តែក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នេះ គណៈប្រតិភូដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធត្រូវផ្ដល់ឲ្យនូវការបកប្រែទៅជាភាសាអង់គ្លេស បារាំង និង អេស្ប៉ាញ ។ មានតែភាសាអង់គ្លេស បារាំង ឬអេស្ប៉ាញទេ ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ឯកសារផ្លូវការនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេស ។ អនុស្សរណៈ និងលិខិតឆ្លើយឆ្លងសម្រាប់ការពិចារណានៃគណៈកម្មាធិការ ត្រូវធ្វើឡើងជាភាសាណាមួយនៃភាសាផ្លូវការទាំងបី ។

២៣. គណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសត្រូវធ្វើរបាយការណ៍នៃសម័យប្រជុំទាំងអស់ ហើយប្រសិនបើប្រធានគិតថាមានសារៈសំខាន់ កំណត់ហេតុ ឬរបាយការណ៍សង្ខេបនៃកិច្ចប្រជុំទាំងឡាយ ប្រធាន ឬអ្នកតែងតាំងជំនួស ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ពីការងារនៃគណៈកម្មាធិការបច្ចេកទេសនៅកិច្ចប្រជុំនីមួយៗ របស់គណៈកម្មាធិការ និងកិច្ចប្រជុំនីមួយៗរបស់ C.C.C ។

ឧបសម្ព័ន្ធ III

១. ការពន្យារពេល ៥ ឆ្នាំ នៃការអនុវត្តបញ្ញត្តិនានារបស់កិច្ចព្រមព្រៀងដោយសមាជិកប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១ មាត្រា ២០ អាចមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ប្រទេសជាសមាជិកកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ខ្លះ ។ ក្នុងករណីនេះប្រទេសជាសមាជិកកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ អាចស្នើសុំមុនពេលបញ្ចប់ការពន្យារពេល ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ មាត្រា ២០ ដោយយល់ថា សមាជិកដទៃទៀតនឹងធ្វើការពិចារណានូវការ

យោគយល់ចំពោះសំណើ ក្នុងករណីដែលប្រទេសជាសមាជិកកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នោះអាចបង្ហាញនូវហេតុផលសមរម្យបាន ។

២. ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលបច្ចុប្បន្ននេះការកំណត់តម្លៃទំនិញផ្អែកលើតម្លៃអប្បបរិមារជាមូលដ្ឋាន អាចមានគោលបំណងធ្វើការត្រៀមបំរុងដើម្បីអាចឲ្យខ្លួនអនុវត្តវិធានចាស់នោះក្នុងកម្រិតណាមួយ ក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាលក្រោមល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចដែលបានព្រមព្រៀងដោយសមាជិកនានា ។

៣. ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ អាចពិចារណានូវការអនុវត្តត្រលប់នៃវិធីសាស្ត្រកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ នៅពេលមានការស្នើសុំពីអ្នកនាំចូលស្របតាមមាត្រា ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលអាចផ្តល់នូវការលំបាកខ្វះ និងមានបំណងត្រៀមបម្រុងក្នុងការអនុវត្តមាត្រា ៤ ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចតទៅ ៖

" រដ្ឋាភិបាលនៃ ...... រក្សានូវសិទ្ធិថា បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រា ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវបានអនុវត្តតែនៅពេលអាជ្ញាធរគយយល់ព្រមលើការស្នើសុំនូវការអនុវត្តត្រឡប់នៃមាត្រា ៥ និង ៦" ។

ប្រសិនបើប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ធ្វើការត្រៀមបំរុងបែបនេះ សមាជិកដទៃត្រូវអនុញ្ញាតស្របតាមមាត្រា ២១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

៤. ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍មានបំណងធ្វើការត្រៀមបំរុងស្របទៅនឹងកថាខណ្ឌ ២ មាត្រា ៥ នៃកិច្ចព្រម ព្រៀងក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌដូចតទៅ ៖

" រដ្ឋាភិបាលនៃ .... មានសិទ្ធិដើម្បីអនុវត្តកថាខណ្ឌ ២ នៃមាត្រា ៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងដែលត្រូវបានអនុវត្តស្របទៅនឹងបញ្ញាត្តិនៃកំណត់សំគាល់ដែលពាក់ព័ន្ធ ទោះបីជាអ្នកនាំចូលមិនមានការស្នើសុំក៏ដោយ" ។

ប្រសិនបើប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ធ្វើការត្រៀមបំរុងបែបនេះ សមាជិកត្រូវអនុញ្ញាតស្របតាមមាត្រា ២១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

៥. ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍មួយចំនួនអាចមានបញ្ហាក្នុងការអនុវត្តនូវមាត្រា ១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងនៅពេលដែលមានករណីនាំចូលមកក្នុងប្រទេសដោយភ្នាក់ងារផ្តាច់មុខ អ្នក

ចែកចាយផ្តាច់មុខ និងអ្នកទទួលសិទ្ធិលក់ផ្តាច់មុខ ។ ប្រសិនបើបញ្ហាបែបនេះកើតមានឡើងក្នុងប្រទេសជាសមាជិកកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដែលការសិក្សាពីបញ្ហានេះត្រូវធ្វើឡើងតាមការស្នើសុំពីសមាជិកនោះ ជាមួយគំនិតក្នុងន័យដើម្បីស្វែងរកនូវដំណោះស្រាយសមស្របណាមួយ ។

៦. មាត្រា ១៧ ទទួលស្គាល់ថា ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀង រដ្ឋបាលគយអាចតម្រូវឲ្យធ្វើការបង្ហាញនូវភាពពិតប្រាកដ និងត្រឹមត្រូវនៃការអះអាង ឯកសារ ឬការប្រកាសដែលបានបង្ហាញសម្រាប់គោលបំណងនៃការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ។ ដូច្នេះមាត្រានេះទទួលស្គាល់ថា ការទាមទាររបស់រដ្ឋបាលគយបែបនេះត្រូវធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងធ្វើការពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ថា ជាតុផ្សំនានានៃតម្លៃដែលបានប្រកាស ឬបង្ហាញចំពោះគយ ក្នុងការកំណត់តម្លៃគិតពន្ធ ត្រូវមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ និងត្រឹមត្រូវ ។ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ជាតិ និងនីតិវិធីនានា សមាជិកនីមួយៗមានសិទ្ធិទទួលនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការដោយពេញលេញពីអ្នកនាំចូលក្នុងតម្រូវការរបស់រដ្ឋបាលគយដូចនេះ ។

៧. ថ្លៃដែលបានបង់ ឬនឹងត្រូវបង់ពិតប្រាកដរួមបញ្ចូលគ្រប់ការចំណាយទាំងអស់ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការលក់ទំនិញនាំចូល ដោយអ្នកទិញទៅអ្នកលក់ ឬដោយអ្នកទិញទៅភាគីទីបី ដើម្បីបំពេញនូវកាតព្វកិច្ចនៃអ្នកលក់ ។